

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2021. március 25.*

„Előzetes döntéshozatal – Betétbiztosítási rendszerek – 94/19/EK irányelv – Az 1. cikk (3) bekezdésének i. pontja – A 7. cikk (6) bekezdése – A 10. cikk (1) bekezdése – A »befagyasztott betét« fogalma – A betétek befagyasztásának a megállapítása – Hatáskörrel rendelkező hatóság – A betétesek kártalanításhoz való joga – A 94/19 irányelvvel ellentétes szerződési feltétel – Az uniós jog elsőbbségének az elve – Pénzügyi Felügyelet Európai Rendszere – Európai Bankhatóság (EBH) – 1093/2010/EU rendelet – Az 1. cikk (2) bekezdése – A 4. cikk 2. pontjának iii. pontja – A 17. cikk (3) bekezdése – Az EBH valamely nemzeti bankhatóságnak címzett, a 94/19 irányelvnek való megfelelés érdekében meghozandó intézkedésekről szóló ajánlása – Joghatások – Érvényesség – Hitelintézetek reorganizációja és felszámolása – 2001/24/EK irányelv – A 2. cikk hetedik francia bekezdése – A »reorganizációs intézkedések« fogalma – Az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkének (1) bekezdésével és 52. cikkének (1) bekezdésével való összeegyeztethetőség – A tagállamok uniós jog megsértése esetén fennálló felelőssége – Feltételek – Az uniós jog kellően súlyos megsértése – A tagállamok eljárási autonómiája – A lojális együttműködés elve – Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése – Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve”

A C-501/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Administrativen sad Sofia-grad (Szófia város közigazgatási bírósága, Bulgária) a Bírósághoz 2018. július 30-án érkezett, 2018. július 17-i határozatával terjesztett elő a

BT

és

a **Balgarska Narodna Banka**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: M. Vilaras tanácselnök, N. Piçarra (előadó), D. Šváby, S. Rodin és K. Jürimäe bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

* Az eljárás nyelve: bolgár.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Balgarska Narodna Banka képviselőjében A. Kalaydzhiev advokat,
- az Európai Bizottság képviselőjében kezdetben: H. Krämer, Y. Marinova és A. Steiblyté, később Y. Marinova és A. Steiblyté, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. szeptember 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a következők értelmezésére vonatkozik:
  - a 2009. március 11-i 2009/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 68., 3. o.) módosított, a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 1994. május 30-i 94/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1994. L 135., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet, 252. o., a továbbiakban: 94/19 irányelv) 1. cikke 3. pontjának i. alpontja, 7. cikkének (6) bekezdése és 10. cikkének (1) bekezdése;
  - az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. november 24-i 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2010. L 331., 12. o.) 4. cikke 2. pontjának iii. alpontja, 17. cikkének (3) bekezdése és 26. cikkének (2) bekezdése;
  - a hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló, 2001. április 4-i 2001/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 125., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 4. kötet, 15. o.) 2. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 17. cikkének (1) bekezdésével és 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett hetedik francia bekezdése;
  - az uniós jog megsértésével magánszemélyeknek okozott károkért fennálló tagállami felelősség elve;
  - az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének a tagállamok eljárási autonómiájának az elvével, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvével összefüggésben értelmezett (3) bekezdése;valamint az Európai Bankhatóságnak (EBH) a Balgarska Narodna Banka (bolgár nemzeti bank, a továbbiakban: BNB) és a Fond za garantirane na vlogovete v bankite (betétbiztosítási alap, a továbbiakban: FGVB) részére címzett, a 94/19/EK irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedésekről szóló, 2014. október 17-i EBA/REC/2014/02 ajánlásának az érvényességére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a BT és a BNB között azon kár megtérítése iránti kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyet BT a Korporativna targovska banka AD (a továbbiakban: KTB) ellen hozott felügyeleti intézkedések keretében a BNB számos cselekménye és mulasztása következtében szenvedett el.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 94/19 irányelv

- 3 A 94/19 irányelvet hatályon kívül helyezte a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 2014. április 16-i 2014/49/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 173., 149. o.; helyesbítések: HL 2014. L 212., 47. o.; HL 2014. L 309., 37. o.), és annak helyébe lépett. Mivel e hatályon kívül helyezés 2015. július 4-től hatályos, az alapügyre továbbra is a 94/19 irányelv alkalmazandó.
- 4 A 94/19 irányelv első, második, nyolcadik, kilencedik, huszonnegyedik és huszonötödik preambulumbekzdése a következőképpen szól:

„[A] Szerződés célkitűzéseivel összhangban elő kell mozdítani a hitelintézetek tevékenységének Közösségen belüli harmonikus fejlődését a letelepedési jog előtt álló és a szolgáltatásnyújtás szabadságával kapcsolatos összes akadály megszüntetésével, és ezzel egyidejűleg meg kell növelni a bankrendszer stabilitását és a betétesek védelmét;

[...] a hitelintézetek tevékenysége előtt álló akadályok megszüntetésével egyidejűleg figyelmet kell fordítani arra az esetre, amikor más tagállamban fiókteleppel rendelkező hitelintézetben a betéteket befagyasztják; [...] mindenütt elengedhetetlen a betétvédelem minimálisan harmonizált szintjének biztosítása, ahol betétek találhatóak a Közösségen belül; [...] a betétvédelem ugyanolyan alapvető fontosságú, mint a belső bankpiac kiteljesítésére vonatkozó prudenciális szabályok;

[...]

[...] a harmonizációt a betétbiztosítási rendszerek fő elemeire kell korlátozni, és nagyon rövid időn belül biztosítani kell a kifizetéseket az összehangolás minimális szintje alapján kiszámított fedezetből;

[...] a betétbiztosítási rendszereknek a betétek befagyasztását követően azonnal működésbe kell lépniük;

[...]

[...] ezen irányelv nem eredményezheti azt, hogy a tagállamokat vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságokat terhelje a felelősség a betétesekkel szemben, amennyiben a betéteket vagy a hitelintézeteket garantáló egy vagy több olyan rendszer bevezetését és hivatalos elismerését biztosították, amelyek az ezen irányelvben leírt feltételek mellett biztosítják a betétesek kártalanítását vagy védelmét;

[...] a betétvédelem a belső piac kiteljesítésének alapvető eleme és a hitelintézetek felügyeleti rendszerének nélkülözhetetlen kiegészítője az adott pénzügyi piacon az összes intézet között kialakult szolidaritás következtében bármelyikük fizetőkép telensége esetén.”

5 Ezen irányelv 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az irányelv alkalmazásában:

1. »betét« a számlán tartott pénzeszközök egyenlege, vagy szokásos banki ügyletből keletkező átmeneti helyzet eredménye [helyesen: átmeneti helyzetből adódó egyenleg], amelyet a hitelintézetnek a vonatkozó jogszabályi és szerződéses feltételek mellett vissza kell fizetnie, valamint bármely olyan tartozás [helyesen: követelés], amelyet egy hitelintézet által kibocsátott okirat [helyesen: hitelviszonyt megtestesítő értékpapír] tanúsít.

[...]

3. »befagyasztott betét« esedékes és kifizetendő betét, melyet a hitelintézet nem fizetett ki az alkalmazandó jogi és szerződéses feltételek mellett abban az esetben, ha:

i. a hatáskörrel rendelkező hatóságok megállapították, hogy álláspontjuk szerint az érintett hitelintézet pénzügyi körülményeihez közvetlenül kapcsolódó okok miatt az adott időpontban képtelen a betétet visszafizetni, és nem valószínű a későbbi visszafizetés sem.

Az illetékes hatóságok a határozatot a lehető leghamarabb, de minden esetben legkésőbb öt munkanappal azt követően hozzák meg, hogy először meggyőződtek arról, hogy egy hitelintézet elmulasztotta az esedékes és kifizetendő betétek kifizetését; [...]

[...]”

6 Az említett irányelv 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első mondata és (2) bekezdése a következőket írja elő:

„(1) Valamennyi tagállam biztosítja, hogy területén egy vagy több betétbiztosítási rendszert vezesse[ne]k be és ismerjenek el hivatalosan. [...]

[...]

(2) Amennyiben a hitelintézet nem teljesíti a rá, mint a betétbiztosítási rendszer tagjára vonatkozó kötelezettségeket, értesítik az engedélyét kiadó hatóságokat, és a betétbiztosítási rendszerrel együttműködésben meghozzák mindazokat a megfelelő intézkedéseket, ideértve szankciók alkalmazását is, amelyek biztosítják, hogy a hitelintézet teljesítse kötelezettségeit.”

7 Ugyanezen irányelv 7. cikkének (1a), (2) és (6) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1a) A tagállamok 2010. december 31-ig biztosítják, hogy az egyes betétesek összevont betéteit 100 000 [euró] összegig biztosítják arra az esetre, ha a betétek befagytak.

[...]

(2) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy bizonyos betéteseket vagy betéteket a biztosításból kizárják, vagy alacsonyabb szintű biztosításban részesítenek. [...]

[...]

(6) A tagállamok biztosítják, hogy a betétes kártalanítási joga a betétes által a betétbiztosítási rendszer ellen indított eljárás tárgyát képezhesse.”

8 A 94/19 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A betétbiztosítási rendszereknek képesnek kell lenniük arra, hogy a befagyott betétek esetében megtérítsék a betétesek megfelelően bizonyított követeléseit attól a naptól számított húsz munkanapon belül, amely napon az illetékes hatóságok az 1. cikk (3) bekezdésének i. pontja szerinti határozatot meghozzák [...]”

Az 1093/2010 rendelet

9 Az 1093/2010 rendelet (27)–(29) preambulumbekzdése a következőket mondja ki:

„(27) Az uniós jog helyes és teljes körű végrehajtása alapvető előfeltétele a pénzügyi piacok integritásának, átláthatóságának, hatékonyságának és szabályos működésének, a pénzügyi rendszer stabilitásának, továbbá a pénzügyi intézmények egyenlő versenyfeltételeinek az Unióban. Ezért olyan mechanizmust kell kialakítani, amelynek segítségével a[z EBH] fel tud lépni az uniós jog alkalmazásának elmulasztása vagy helytelen alkalmazása és ezáltal annak megsértése ellen. A mechanizmust olyan területeken kell alkalmazni, ahol az uniós jog egyértelmű és feltétel nélküli kötelezettségeket határoz meg.

(28) Az uniós jog helytelen vagy nem kielégítő végrehajtásával szembeni arányos fellépéshez háromszintű mechanizmust kell alkalmazni. Először a[z EBH-nak] jogot kell biztosítani arra, hogy vizsgálhassa azokat a feltételezett eseteket, amikor a nemzeti hatóságok a felügyelet gyakorlása során helytelenül vagy nem kielégítően hajtják végre az uniós jogot, majd erről ajánlást bocsásson ki. Másodsor, ha a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság nem követi ezt az ajánlást, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy – figyelembe véve a[z EBH] ajánlásait – hivatalos véleményt adjon ki, amelyben felkéri a hatáskörrel rendelkező hatóságot, hogy tegye meg az uniós jognak való megfelelés biztosításához szükséges intézkedéseket.

(29) Harmadsor, arra a kivételes esetre, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság tartósan nem járna el, lehetővé kell tenni a[z EBH] számára, hogy utolsó lehetőségként a pénzügyi intézményeknek címzett határozatokat fogadjon el. E hatáskört olyan kivételes körülményekre kell korlátozni, amelyekben a hatáskörrel rendelkező hatóság nem tartja be a neki címzett hivatalos véleményben foglaltakat, és amelyekben az uniós jog a jelenlegi vagy jövőbeni uniós rendeletek értelmében közvetlenül alkalmazandó a pénzügyi intézményekre.”

10 E rendelet 1. cikkének (2) bekezdése értelmében az EBH az e rendelet által ráruházott hatáskörökkel összhangban, és többek között a 94/19 irányelv hatályán belül jár el, amennyiben ez utóbbi alkalmazandó a hitelintézetekre, a pénzügyi intézményekre és az őket felügyelő, hatáskörrel rendelkező hatóságokra.

11 Az említett rendelet 4. cikke a következőket mondja ki:

„E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

[...]

2. »hatáskörrel rendelkező hatóság«:

[...]

iii. a betétbiztosítási rendszerek tekintetében a [94/19] irányelvnek megfelelően a betétbiztosítási rendszereket működtető szervek, vagy amennyiben a betétbiztosítási rendszert egy magántulajdonban álló vállalkozás működteti, az említett irányelvnek megfelelően az e rendszereket felügyelő hatóság.”

12 Az 1093/2010 rendeletnek „Az uniós jog megsértése” című 17. cikke a következőket írja elő:

„(1) A[z EBH] az e cikk (2), (3) és (6) bekezdésében meghatározott hatásköröknek megfelelően jár el, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság nem alkalmazza vagy az uniós joggal vélhetően ellentétes módon alkalmazza az 1. cikk (2) bekezdésében említett aktusokat, beleértve a 10–15. cikknek megfelelően megállapított szabályozástechnikai standardokat és a végrehajtás-technikai standardokat, különösen ha nem gondoskodik arról, hogy a pénzügyi intézmények teljesítsék az említett aktusokban meghatározott követelményeket.

(2) A[z EBH] egy vagy több hatáskörrel rendelkező hatóság, az Európai Parlament, a Tanács, a Bizottság vagy a banki érdekképviseleti csoport kérésére, vagy saját kezdeményezésére és az érintett hatáskörrel rendelkező hatóság tájékoztatását követően vizsgálhatja az uniós jog feltételezett megsértését vagy alkalmazásának elmulasztását.

[...]

(3) A[z EBH] legkésőbb a vizsgálat megkezdésétől számított két hónapon belül ajánlást intézhet az érintett hatáskörrel rendelkező hatósághoz, amelyben meghatározza az uniós jognak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

[...]

(6) Az EUMSZ 258. cikke szerinti bizottsági hatáskörök sérelme nélkül, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság nem felel meg a (4) bekezdésben említett hivatalos véleménynek az abban meghatározott időtartamon belül, és ha az egyenlő piaci versenyfeltételek fenntartása vagy helyreállítása, illetve a pénzügyi rendszer szabályos működésének és integritásának biztosítása érdekében szükséges, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság kellő időben orvosolja a megfelelés hiányát, a[z EBH] – amennyiben az 1. cikk (2) bekezdésében említett aktusok vonatkozó előírásai a pénzügyi intézményekre közvetlenül alkalmazandók – a pénzügyi intézménynek címzett egyedi határozatot hozhat, amelyben előírja az uniós jog szerinti kötelezettségei teljesítéséhez szükséges intézkedések meghozatalát, beleértve a tevékenység megszüntetését is.

[...]

(7) A (6) bekezdés alapján elfogadott határozatok irányadók a hatáskörrel rendelkező hatóságok által ugyanabban a tárgyban hozott bármely korábbi határozattal szemben.

[...]”

A 2001/24 irányelv

13 A 2001/24 irányelv (2), (5) és (6) preambulumbekkezdésének szövege a következő:

„(2) [Az Unión belüli letelepedés szabadságának és szolgáltatásnyújtás szabadságának útjában álló] akadályok elhárításával egyidejűleg figyelemmel kell lenni arra a helyzetre, amely esetleg felmerülhet, ha egy hitelintézet nehézségekbe ütközik, különösen akkor, ha az adott hitelintézetnek más tagállamokban is vannak fióktelepei.

[...]

(5) A [94/19] irányelv elfogadása – amely a hitelintézetek számára kötelezővé tette, hogy a székhely szerinti tagállamban valamely biztosítási rendszerbe lépjenek – még nyilvánvalóbbá teszi a reorganizációs intézkedések és a felszámolási eljárás kölcsönös elismerésének szükségességét.

(6) A székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságainak kizárólagos hatáskörrel kell rendelkezniük arra nézve, hogy az adott tagállam hatályos jogszabályaiban és gyakorlatában meghatározott reorganizációs intézkedések tekintetében dönthessenek, valamint azokat végrehajthassák. A tagállamok jogszabályainak és gyakorlatának egységesítése során felmerülő nehézségek miatt elengedhetetlen, hogy a tagállamok kölcsönösen elismerjék az egyes tagállamok által – az általuk engedélyezett hitelintézetek működőképességének helyreállítására – megtett intézkedéseket.”

14 Ezen irányelv az 1. cikkének (1) bekezdése szerint „azokra a hitelintézetekre és azoknak olyan fióktelepeire vonatkozik, amelyek – [a hitelintézetek tevékenységének megkezdéséről és folytatásáról szóló, 2000. március 20-i 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2000. L 126., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 272. o.)] 1. cikkének 1. és 3. pontja szerint – a székhelyük szerinti tagállamtól eltérő tagállamokban működnek, figyelembe véve az [ez utóbbi irányelv] 2. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeket és kivételeket”.

15 A 2001/24 irányelv 2. cikkének hetedik francia bekezdése szerint a „reorganizációs intézkedések” „azok az intézkedések, amelyek célja a hitelintézet pénzügyi helyzetének megőrzése vagy helyreállítása, és amelyek érinthetik harmadik személyek korábban megszerzett jogait, ideértve a kifizetések felfüggesztésének, a végrehajtás felfüggesztésének vagy a követelések csökkentésének lehetőségét”.

16 Ezen irányelvnek „A reorganizációs intézkedések foganatosítása – az alkalmazandó jog” elnevezésű 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Kizárólag a székhely szerinti tagállam közigazgatási, illetve igazságügyi hatóságai jogosultak dönteni egy hitelintézet – ideértve annak más tagállambeli fióktelepeit is – elleni egy vagy több reorganizációs intézkedés megindításáról.

(2) Amennyiben ez az irányelv másképp nem rendelkezik, a reorganizációs intézkedéseket a székhely szerinti tagállam törvényeinek, rendeleteinek és eljárásainak megfelelően kell végrehajtani.

[...]

A reorganizációs intézkedések az egész [Unió] területén akkor lépnek hatályba, amikor az azokat bevezető tagállamban hatályba lépnek.”

Az EBA/REC/2014/02 ajánlás

17 Az EBA/REC/2014/02 ajánlás (25) preambulumbekkezdésében az EBH megállapította, hogy a BNB megsértette az uniós jogot azáltal, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja alapján nem állapította meg a KTB birtokában lévő betétek befagyasztását, és hogy felfüggesztette a KTB valamennyi kötelezettségének teljesítését, amelynek következményeképpen megakadályozta a betéteseket abban, hogy hozzáférjenek az ezen irányelvben előírt rendszer révén garantált betétekhez.

18 Ezen ajánlás (27) preambulumbekkezdése szerint, bár e rendelkezés értelmében véve semmiféle kifejezett jogi aktus nem állapította meg a KTB betéteinek a befagyasztását, ez a megállapítás a BNB-nek a KTB különleges felügyelet alá helyezéséről és kötelezettségeinek a felfüggesztéséről szóló 2014. június 20-i határozatából eredt.

19 Az említett ajánlás 1. pontjában az EBH arra kérte a BNB-t és az FGVB-t, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének megfelelően hozzanak meg minden megfelelő intézkedést annak érdekében, hogy biztosítsák a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja, valamint 10. cikkének (2) és (3) bekezdése szerinti kötelezettségeik teljesítését, ideértve azt is, hogy a nemzeti jogot a lehetőségekhez mérten e rendelkezésekkel összhangban értelmezik.

- 20 Egyébiránt ugyanezen ajánlás 2. és 3. pontjában az EBH annak biztosítását kérte a BNB-től, hogy 2014. október 21-ig a betétesek hozzáférjenek a KTB-nél elhelyezett betéteik garantált összegeihez, akár azáltal, hogy megszüntetik vagy mérsékelik a betétekhez való hozzáférés felügyeleti intézkedésekből eredő korlátozását, akár a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjában említett megállapítás révén. Arra az esetre, ha a BNB ezen intézkedések egyikét sem hozza meg a kitűzött határidőn belül, az EBH arra kérte az FGVB-t, hogy vizsgálja meg a betétesek KTB-vel szembeni követeléseit, és a 94/19 irányelv 10. cikkének megfelelően térítse vissza e betétek garantált összegét, mivel a KTB-vel szemben a jelen ítélet 18. pontjában említett határozatban hozott különleges felügyeleti intézkedések egyenértékűek az említett betétek befagyasztása 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja szerinti megállapításával.

A bolgár jog

A bankbetétek biztosításáról szóló törvény

- 21 A 94/19 irányelvet és a 2009/14 irányelvet a bolgár jogrendbe átültető Zakon za garantirane na vlogovete v bankite (a bankbetétek biztosításáról szóló törvény; a DV 1998. április 29-i 49. száma) 1. cikke értelmében e törvény „az [FGVB] létrehozását, feladatait és tevékenységét, valamint a betéteknek a biztosított szint keretein belüli kifizetésére irányuló eljárást szabályozza”.
- 22 Az említett törvény 4. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Az [FGVB] biztosítja valamely személy banknál elhelyezett betéteinek megfelelő összegek legfeljebb 196 000 [bolgár leva (BGN) (hozzávetőleg 100 000 euró)] erejéig történő teljes visszafizetését, e betétek számától és összegétől függetlenül.

(2) Az említett összeg magában foglalja a [BNB] által a 23. cikk (1) bekezdése alapján elfogadott határozat meghozatalának időpontjában esedékes kamatokat is.”

- 23 Ugyanezen törvény 23. cikke a következőképpen szól:

„(1) Az [FGVB] a garantált összeg erejéig kiegyenlíti az érintett bank kötelezettségeit e bank betétesei részére, amennyiben a [BNB] visszavonta a kereskedelmi bank banki engedélyét.

[...]

(3) A [BNB] (1) bekezdés szerinti határozatának időpontjától számított három munkanapon belül a csődgondnok, a felszámoló vagy a kijelölt meghatalmazott köteles tájékoztatást nyújtani az [FGVB] igazgatótanácsának a banknál elhelyezett betétekről.

[...]

(10) A betétesek a hatályos jogszabályoknak megfelelően érvényesítik azok követeléseiket, amelyek meghaladják az [FGVB-től] a bank vagyonából kapott összeget.

[...]”

A hitelintézetekről szóló törvény

- 24 A Zakon za kreditne institucije (a hitelintézetekről szóló törvény; a DV 2006. július 21-i 59. száma) 36. cikke a következőket írja elő:

„[...]

(2) A [BNB] a bank részére kiállított engedélyt annak fizetéseképtelensége miatt kötelező jelleggel visszavonja, amennyiben:

1. a bank több mint hét munkanapja nem teljesíti esedékessé vált fizetési kötelezettségeit, amennyiben ez közvetlenül összefügg e bank pénzügyi helyzetével, és amennyiben a [BNB] valószínűtlennek ítéli, hogy e bank elfogadható határidőn belül teljesíti az esedékessé vált fizetési kötelezettségeit, vagy
2. a bank saját tőkéje negatív.

(3) A [BNB] a fizetéseképtelenség megállapításától számított öt munkanapon belül meghozza a (2) bekezdés szerinti határozatot.

[...]

(7) Az engedély visszavonásával a bank tevékenysége megszűnik, és megindul a felszámolási eljárás.

[...]”

- 25 Az említett törvény 79. cikkének (8) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A [BNB], annak szervei és az általuk meghatalmazott személyek nem tartoznak felelősséggel a felügyeleti feladataik ellátása körében okozott károkért, kivéve ha szándékosan jártak el.”

- 26 A hitelintézetekről szóló törvény 115. cikkének szövege a következő:

„(1) A fizetéseképtelenség kockázatának kitett bank reorganizációja érdekében a [BNB] e bankot különleges felügyelet alá vonhatja.

(2) Fizetéseképtelenség kockázatának van kitéve a bank:

[...]

2. amennyiben a [BNB] úgy ítéli meg, hogy a bank likvid eszközei nem elegendők ahhoz, hogy a bank a kötelezettségeit azok esedékessé válása időpontjában teljesítse, vagy
3. amennyiben a bank az előírt határidőben nem teljesít egy vagy több esedékessé vált kötelezettséget a hitelezőivel szemben.

[...]”

- 27 E törvény 116. cikke értelmében:

„(1) A 115. cikke (1) bekezdésében előírt esetekben a [BNB] különleges felügyelet alá helyezi az érintett bankot [...].

(2) Az (1) bekezdésben említett esetekben a [BNB]:

1. a bank kötelezettségvállalásait terhelő kamatok az átlagos piaci mértékű kamatlábra csökkentheti;
2. meghatározott időszakra részben vagy egészben felfüggesztheti e bank összes vagy egyes kötelezettségvállalásának teljesítését;
3. teljes mértékben vagy részlegesen korlátozhatja annak tevékenységét;

[...]”

28 Az említett törvény 119. cikkének (4) és (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(4) A 116. cikk (2) bekezdésének 2. pontjában említett esetekben, valamint azon időszak tekintetében, amelyben a [BNB] élt e jogkörrel, úgy kell tekinteni, hogy a bank nem teljesíti késedelmesen azokat a pénzügyi kötelezettségvállalásokat, amelyeknek a teljesítését felfüggesztették.

(5) A 116. cikk (2) bekezdésének 2. pontjában említett esetekben a bank nem tartozik pénzügyi felelősséggel azon kötelezettségvállalásai teljesítésének az elmulasztása miatt, amelyek teljesítését a különleges felügyelet folytán függesztették fel. A különleges felügyelet ideje alatt nem jár késedelmi kamat, sem pedig a bank azon pénzügyi kötelezettségvállalásai teljesítésének az elmulasztása miatt járó, előre meghatározott kártérítés, amelyek teljesítését felfüggesztették, azonban az ilyen kötelezettségvállalások után a szerződéses kamatok meg kell fizetni, amely kamatok kifizetésére ugyanakkor a különleges felügyelet megszüntetését követően kerül sor.”

A bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvény

29 A Zakon za bankovata nesastoyatelnost (a bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvény; a DV 2002. szeptember 27-i 92. száma) 94. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A vagyoni felosztásakor a követeléseket a következő sorrendben kell kifizetni:

[...]

4. [...] a betétbiztosítási rendszer alá nem tartozó betétesek követelései;

[...]”

Az állami és önkormányzati kárfelelősségről szóló törvény

30 A Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (az állami és önkormányzati kárfelelősségről szóló törvény; a DV 1988. augusztus 5-i 60. száma) 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az állam és az önkormányzatok felelnek a szerveik vagy alkalmazottaik jogellenes jogi aktusaival és jogellenes cselekményeivel vagy mulasztásaival a közigazgatási tevékenységük gyakorlása körében, vagy azzal összefüggésben természetes és jogi személyeknek okozott károkért.

(2) Az (1) bekezdés alapján benyújtott keresetek vizsgálatára az Administrativnoprotsesualen kodeksben [közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv] előírt eljárás az irányadó [...]”

31 E törvény 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az állam és az önkormányzatok kötelesek megtéríteni minden olyan vagyoni és nem vagyoni kárt, amely a káresemény közvetlen és azonnali következménye, függetlenül attól, hogy e károkat az alkalmazott vétkessége okozta-e.”

32 Az említett törvény 8. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„A jelen törvény hatálya nem terjed ki azon kártérítésekre, amelyekre valamely törvény vagy rendelet különös kártérítési módot ír elő.”

Az APK

33 A közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv (a DV 2006. április 11-i 30. száma, a továbbiakban: APK) 204. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A közigazgatási aktus megsemmisítését követően az alkalmazandó szabályok szerint [kártérítési] kereset indítható.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

34 2008-ban, 2010-ben és 2011-ben BT kedvezményes feltételekkel három szerződést kötött a KTB-vel euróban és bolgár levában lévő betétekre vonatkozóan. A befizetett összegeket az FGVB összességükben 196 000 BGN (hozzávetőleg 100 000 euró) erejéig garantálta.

35 2014. június 20-i leveleiben a KTB arról tájékoztatta a BNB-t, hogy a nála elhelyezett betétek tömeges kivonása által okozott likviditási hiány miatt felfüggeszti az ügyfelei részére történő kifizetéseket. A BNB az ugyanezen a napon hozott, a 2014. június 22-i határozattal kiegészített határozatával, amely határozatokat a hitelintézetekről szóló törvény alapján fogadott el, a KTB fizetési képtelenségének kockázata miatt azt három hónapos időtartamra különleges felügyelet alá helyezte, csődgondnokot nevezett ki, felfüggesztette a KTB valamennyi kötelezettségvállalásának végrehajtását, és megtiltotta számára, hogy bármely, banki engedélyével érintett tevékenységet végezzen. 2014. június 22-i sajtóközleményében a BNB kijelentette, hogy e határozatok célja az ország pénzügyi stabilitásának megőrzése.

36 Amint az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, a Sofiyski apelativen sad (szófiai fellebbviteli bíróság, Bulgária) a 2014. június 20-i időpontot tekintette a KTB fizetési képtelensége kezdőidőpontjának, mivel ebben az időpontban a KTB saját tőkéje a hitelintézetekről szóló törvény 36. cikke (2) bekezdésének 2. pontja értelmében véve negatív összegnek felelt meg.

37 A BNB ugyanezen törvény alapján a 2014. június 30-i határozattal 2014. július 1-jétől az átlagos piaci kamatlábra csökkentette a KTB által a betétekre alkalmazott kamatláb mértékét, és elfogadta az általános kamatlábak táblázatát. E táblázatnak megfelelően a BT betétei után járó kamatokot a 2014. november 6-ig tartó időszakra vonatkozó szerződéses kamatokként számították ki.

38 2014. szeptember 16-i határozatával a BNB 2014. november 20-ig meghosszabbította a különleges felügyeleti intézkedéseket, tekintettel arra, hogy a 2014. június 20-i és 22-i határozatok elfogadását eredetileg alátámasztó indokok továbbra is fennálltak.

39 2014. szeptember 25-én a Bizottság az EUMSZ 258. cikk alapján felszólító levelet küldött a pénzügyminiszternek (Bulgária) és a BNB-nek a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának és 10. cikke (1) bekezdésének a nem megfelelő átültetése, valamint a tőke EUMSZ 63. cikkben előírt szabad

mozgása elve tiszteletben tartásának az elmulasztása miatt. Ugyanezen a napon kelt sajtóközleményében a Bizottság közölte, hogy kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást indít. Ezen eljárás 2015. december 10-én zárult le.

- 40 Az EBA/REC/2014/02 ajánlást követően a BNB a 2014. november 6-i határozatával visszavonta a KTB saját tőkéjének kölcsönszerződés alapján nyújtott pénzeszközökkel való növelésére vonatkozó engedélyt azzal az indokkal, hogy mivel a KTB finanszírozta a hitelezőt, e pénzeszközöket maga nyújtotta. Ezenkívül ugyanezen a napon hozott határozatával a BNB a hitelintézetekről szóló törvény 36. cikke (2) bekezdésének 2. pontja alapján visszavonta a KTB banki engedélyét.
- 41 Ez utóbbi határozat értelmében 2014. december 4-én BT-nek az FGVB-n keresztül egy 196 000 BGN (hozzávetőleg 100 000 euró) összeget, valamint a 2014. június 30. és 2014. november 6. közötti időszakra vonatkozó szerződéses kamatokat és díjakat térítették vissza. A hitelkövetelések fennmaradó, 44 070,90 BGN (hozzávetőleg 22 500 euró) összegű részét a bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvény 94. cikke (1) bekezdésének 4. pontjában előírt rangsor szerint felvették az elismert követelések csődeljárás keretében megállapított jegyzékébe.
- 42 BT az állami és önkormányzati kárfelelősségről szóló törvény 1. cikkének (1) bekezdése és az APK 204. cikkének (1) bekezdése alapján kártérítési keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság előtt a BNB-nek az uniós jog megsértésével elkövetett cselekményeiből és mulasztásaiból közvetlenül és azonnal keletkező valamennyi kár megtérítése iránt.
- 43 Első kereseti kérelmével BT azt kéri, hogy kötelezzék a BNB-t arra, hogy fizessen számára 8627,96 BGN (hozzávetőleg 4400 euró) összeget, amely a 2014. június 30. és december 4. közötti időszakban a KTB-nél elhelyezett betétek garantált összege után járó törvényes kamatoknak felel meg. E kérelem alátámasztása érdekében BT azzal érvel, hogy a BNB-nek mint hatáskörrel rendelkező hatóságnak a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjában előírt határidőn belül meg kellett volna állapítania e betétek ezen irányelv 10. cikkének (1) bekezdése értelmében vett befagyasztását. Az, hogy a BNB nem tett ilyen megállapítást, azzal a hatással járt, hogy 2014. december 4-ig késleltette a garantált betétek FGVB általi kifizetését. A Bizottságnak a jelen ítélet 39. pontjában említett sajtóközleménye, valamint az EBA/REC/2014/02 ajánlás (25) preambulumbekkezdése megerősíti a BNB tétlenségének jogellenességét.
- 44 Második kereseti kérelmével BT azt kéri a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy kötelezze a BNB-t a betétek garantált összegének felső határát meghaladó összegnek megfelelő, 44 070,90 BGN (hozzávetőleg 22 500 euró) összeg részére történő megfizetésére. E kérelem alátámasztása érdekében BT többek között arra hivatkozik, hogy a BNB által a KTB-vel szemben hozott különleges felügyeleti intézkedések e bank 2014. június 20-i helyzetéhez képest indokolatlanok és aránytalanok voltak. Ezen intézkedések továbbá ellentétesek voltak az EUMSZ 63–EUMSZ 65. cikkel, és nem irányultak a bank reorganizációjára, mivel annak kizárólag likviditási támogatásra volt szüksége. Másodlagosan, a második kereseti kérelemben említett károkat a BNB azon elégtelen felügyelet gyakorlásából álló jogellenes tétlensége miatt fennálló felelőssége alapján kell megtéríteni, amely a KTB helyzetét súlyosbította, és amelyet egyébként a Smetna palata (számvevőszék, Bulgária) a 2012. január 1. és 2014. december 31. közötti időszakra vonatkozó jelentésben megállapított.
- 45 Az első kereseti kérelmet illetően a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy alapvető fontosságú azon felelősségi rendszer meghatározása, amelyet a jelen ügyben alkalmazni kell. Ebben az összefüggésben különösen azt kérdezi, hogy a betétesnek a 94/19 irányelv 7. cikkének (6) bekezdésében említett, kártalanításhoz való joga kiterjed-e a betétek előírt határidőn belüli kifizetésének az elmulasztásából eredő valamennyi kárra, beleértve a betétekkel rendelkező hitelintézettel szembeni elégtelen felügyeletből eredő károkat is, vagy e fogalom csak a betétek ezen irányelv 7. cikkének (1a) bekezdése szerinti garantált összegének a kifizetéséhez való jogra vonatkozik.

46 E körülmények között az Administrativen sad Sofia-grad (Szófia város közigazgatási bírósága, Bulgária) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az következik-e az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés uniós jogi elvéből, hogy a nemzeti bíróság köteles a keresetet hivatalból az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 4. cikkének (3) bekezdéséből eredő kötelezettség teljesítésének a tagállam általi elmulasztása miatt indítotttnak tekinteni, ha a kereset tárgyát az uniós jog megsértésével valamely tagállami hatóság által okozott károkért fennálló szerződésen kívüli tagállami felelősség képezi, és

- az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését nem jelölték meg kifejezetten jogalként a keresetlevélben, a kereset indokolásából azonban kiderül, hogy az uniós jogi rendelkezések megsértésével okozott kárral kapcsolatos igény érvényesítésére irányul;
- a kártérítési igényt a közigazgatási jogkör gyakorlása során okozott károkért az alábbi feltételek mellett fennálló objektív állami felelősségre vonatkozó nemzeti rendelkezésre alapozták: valamely hatóság vagy alkalmazott jogi aktusának, cselekményének vagy mulasztásának jogellenessége a közigazgatási jogkör gyakorlása során vagy azzal összefüggésben; vagyoni vagy nem vagyoni kár keletkezése; direkt és közvetlen okozati összefüggés a kár és a hatóság jogellenes magatartása között;
- a tagállam joga szerint a bíróságnak a kereset alapjául szolgáló körülmények alapján hivatalból kell meghatároznia az igazságügyi hatóságok tevékenységéért fennálló állami felelősség jogalapját?

2) Az következik-e az [1093/2010] rendelet (27) preambulumbekkezdéséből, hogy a rendelet 17. cikkének (3) bekezdése alapján kiadott, az uniós jognak a biztosított betétek adott hitelintézet betéteseire részére történő kifizetésének határidejével összefüggésben valamely tagállam központi bankja által elkövetett megsértését megállapító ajánlás az alapeljárásbelihez hasonló körülmények között:

- jogot biztosít az adott hitelintézet betéteseinek ahhoz, hogy valamely nemzeti bíróság előtt az ajánlásra hivatkozzanak az uniós jog említett megsértésén alapuló kártérítési kereset alátámasztása érdekében, figyelembe véve az [EBH] uniós jog megsértésének megállapítására vonatkozó kifejezett hatáskörét, és tekintettel arra, hogy a betétesek nem címzettjei az ajánlásnak, és nem is lehetnek azok, és az ajánlás nem jár közvetlen jogkövetkezményekkel rájuk nézve?
- azon feltétellel érvényes, hogy a megsértett rendelkezés egyértelmű és feltétel nélküli kötelezettségeket határoz meg, figyelembe véve, hogy a [94/19] irányelv tizenkettedik és tizenharmadik preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 1. cikke 3. pontjának i. alpontja nem tartalmazza az ahhoz szükséges összes elemet, hogy egyértelmű és feltétel nélküli kötelezettséget rójon a tagállamokra, és nem biztosít közvetlen jogot a betétesek számára, valamint azon tényre tekintettel, hogy az említett irányelv csak minimumharmonizációt ír elő, amely nem foglalja magában azokat a támpontokat, amelyek alapján a betétek befagyasztását meg kell állapítani, és hogy az ajánlást nem támasztották alá más egyértelmű és feltétel nélküli uniós jogi rendelkezésekkel e támpontok – mégpedig többek között a likviditás hiányának értékelése és a kifizetés valószínűségének hiánya; korai beavatkozási intézkedések elrendelésének és a hitelintézet üzleti tevékenysége folytatásának kötelezettsége – tekintetében?

- a tárgyra, a betétbiztosításra és az [EBH] azon hatáskörére tekintettel, hogy az [1093/2010] rendelet 26. cikkének (2) bekezdése alapján a betétbiztosítási rendszerrel kapcsolatos ajánlásokat adhat ki, a nemzeti központi bankra érvényes, amely nem áll kapcsolatban a nemzeti betétbiztosítási rendszerrel, és nem minősül az említett rendelet 4. cikke 2. pontjának iii. alpontja szerinti hatáskörrel rendelkező hatóságnak?
- 3) Az alapügy szempontjából releváns uniós jog jelenleg hatályos rendelkezéseire is figyelemmel az következnek-e az Európai Unió Bíróságának 2004. október 12-i Paul és társai ítéletéből (C-222/02, EU:C:2004:606, 38., 39., 43. és 49–51. pont), 1996. március 5-i Brasserie du pêcheur és Factortame ítéletéből (C-46/93 és C-48/93, EU:C:1996:79, 42. és 51. pont), 2000. június 15-i Dorsch Consult kontra Tanács és Bizottság ítéletéből (C-237/98 P, EU:C:2000:321, 19. pont) és 1971. december 2-i Zuckerfabrik Schöppenstedt kontra Tanács ítéletéből (5/71, EU:C:1971:116, 11. pont), hogy:
- a) a [94/19] irányelv rendelkezései, különösen az irányelv 7. cikkének (6) bekezdése, jogot biztosítanak a betéteseknek ahhoz, hogy valamely tagállammal szemben kártérítési igényt érvényesítsenek a betéteiket kezelő hitelintézet felett gyakorolt elégtelen felügyelet miatt, és a betétek biztosított összegére korlátozódik-e ez a jog, vagy tágan kell értelmezni az említett rendelkezésben szereplő »kártalanítási jog« fogalmát?
  - b) a valamely tagállam központi bankja által valamely hitelintézet reorganizációja céljából elrendelt – az alapügyben szereplőkhöz hasonló és különösen a [2001/24] irányelv 2. cikkének hetedik francia bekezdésében előírt – felügyeleti intézkedések, köztük a kifizetések felfüggesztése, a betétes tulajdonhoz való jogába való nem igazolható és aránytalan beavatkozását jelentik, amely az uniós jog megsértésével okozott károkért fennálló szerződésen kívüli felelősséget alapol meg, ha a hitelintézetekről szóló törvény 116. cikkének (5) bekezdésére, valamint a bankok fizetéseképtelenségéről szóló törvény 4. cikke (2) bekezdésének 1. pontjára és 94. cikke (1) bekezdésének 4. pontjára tekintettel az adott tagállam joga azt írja elő, hogy az intézkedések időtartamára szerződéses kamatot kell felszámítani, és a betétek biztosított összegét meghaladó követeléseket ki kell elégíteni az általános fizetéseképtelenségi eljárásban, valamint hogy kamat fizethető?
  - c) az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdése b) pontjának hatálya alá tartozó felügyeleti hatáskörök valamely tagállam központi bankja általi gyakorlásával összefüggő cselekménnyel és mulasztással okozott károkért fennálló szerződésen kívüli felelősségnek valamely tagállam nemzeti jogában előírt feltételei nem lehetnek ellentétesek e felelősség uniós jog szerinti feltételeivel és elveivel, mégpedig konkrétan: a kártérítési kereset megsemmisítés iránti keresettől való függetlenségének elvével és azon nemzeti jogi feltétel megállapított elfogadhatatlanságával, hogy a kártérítési követelés alapját képező jogi aktust vagy mulasztást előbb meg kell semmisíteni, illetve szüntetni; az azon hatóságok vagy alkalmazottak felróhatóságára vonatkozó nemzeti jogi feltétel elfogadhatatlanságával, amelyek, illetve akik magatartása miatt kártérítést követelnek; a vagyoni kár megtérítése iránti keresetekre vonatkozó azon feltétellel, hogy a felperesnek a keresetindítás időpontjában tényleges és bizonyos kára kell, hogy fennálljon?
  - d) a kártérítési kereset megsemmisítés iránti keresettől való függetlenségének uniós jogi elve alapján teljesülnie kell a hatóság megfelelő magatartása jogellenessége feltételének, amely egyenértékű a tagállam nemzeti jogának azon feltételével, hogy a kártérítési követelés alapját képező jogi aktust vagy mulasztást, mégpedig a valamely hitelintézet reorganizációjára irányuló intézkedéseket, meg kell semmisíteni, illetve szüntetni, figyelembe véve az alapügy körülményeit, valamint az alábbiakat:
    - hogy ezen intézkedések címzettje nem a valamely hitelintézet betétesének minősülő felperes, valamint hogy a felperes a nemzeti jog és a nemzeti ítélkezési gyakorlat alapján nem kérheti az ezen intézkedéseket elrendelő egyes határozatok megsemmisítését, és hogy e határozatok jogerőre emelkedtek;

- hogy az uniós jog, e területen konkrétan a [2001/24] irányelv, nem kötelezi kifejezetten a tagállamokat arra, hogy minden hitelező számára biztosítsák a felügyeleti intézkedések megtámadásának az intézkedések érvényességének megállapíttatására irányuló lehetőséget;
  - hogy valamely tagállam joga nem szabályozza a hatóságok vagy alkalmazottak jogszerű magatartásával okozott károkért fennálló szerződésen kívüli felelősséget?
- e) hogy abban az esetben, ha olyan értelmezés születik, hogy a hatóság magatartása jogellenességének feltétele az alapügy körülményei között nem alkalmazható, alkalmazhatók-e a valamely hitelintézet betétese által valamely tagállam központi bankjának cselekménye vagy mulasztása miatt kártérítés iránt, különösen pedig a határidőn túl kifizetett biztosított betétek utáni kamatok megfizetése, valamint a biztosított összeget meghaladó betétek kifizetése mint az EUMSZ 63–EUMSZ 65. és EUMSZ 120. cikk, az EUSZ 3. cikk és a [Charta] 17. cikkének megsértése miatti kártalanítás iránt indított keresetekre az Európai Unió Bírósága által a károkért fennálló szerződésen kívüli felelősséggel kapcsolatban megállapított feltételek:
- mégpedig – ha e károkat valamely hatóság jogszerű magatartása okozta – konkrétan az alábbi három együttes feltétel: tényleges kár fennállása, okozati összefüggés e kár és az érintett aktus között, valamint a kár rendkívüli és különleges jellege, különösen a biztosított betétek határidőn túli kifizetése miatti kamatok megfizetése iránti keresetek esetében, vagy
  - a gazdaságpolitika területén különösen a »csak a magánszemélyek védelmét szolgáló magasabb szintű jogi norma kellően súlyos megsértése esetén« [megállapítható felelősség] feltétele mindenekelőtt a betétesek által a biztosított összeget meghaladó betétek kifizetése mint kártérítés iránt indított keresetek esetében, amelyekre a nemzeti jog által előírt eljárás alkalmazandó, figyelembe véve azt a tág mérlegelési jogkört, amellyel a tagállamok az EUMSZ 65. cikk (1) bekezdésének b) pontjával és a [2001/24] irányelv szerinti intézkedésekkel összefüggésben rendelkeznek, és ha a hitelintézettel és a kártérítést követelő személlyel kapcsolatos körülmények egyetlen tagállamhoz kapcsolódnak, de valamennyi betétesre ugyanazok a rendelkezések és a törvény előtti egyenlőség alkotmányos elve vonatkoznak?
- 4) Az következik-e a [94/19] irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjával és 7. cikkének (6) bekezdésével összefüggésben értelmezett 10. cikkének (1) bekezdéséből, valamint az Európai Unió Bíróságának 2016. december 21-i Vervloet és társai ítéletében (C-76/15, EU:C:2016:975, 82–84. pont) szereplő jogi fejtegetésekből, hogy az irányelv rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak azok a betétesek,
- akiknek betétei a hitelintézet kifizetéseinek felfüggesztése és a banki ügyletek végzésére vonatkozó engedélyének visszavonása közötti időszakban nem voltak szerződések és jogszabályi rendelkezések alapján kifizetendők, és az egyes betétesek nem juttatták kifejezésre, hogy kérik a kifizetést,
  - akik olyan feltételbe egyeztek bele, amely azt írja elő, hogy a betéteket a biztosított összeg erejéig a tagállam jogában szabályozott eljárásban kell kifizetni, konkrétan többek között a betéteket kezelő hitelintézet engedélyének visszavonását követően, és e feltétel teljesül, valamint
  - a betétszerződés említett feltétele a tagállam joga alapján a jogi szabályozás erejével bír a szerződő felek között?

Az következik-e az említett irányelv rendelkezéseiből vagy más uniós jogi rendelkezésekből, hogy a nemzeti bíróság nem veheti figyelembe a betétszerződés ilyen feltételét, és a betétes által a betétek biztosított összegének határidőn túli kifizetése miatti kamatok megfizetése iránt az említett

szerződés alapján indított keresetet nem vizsgálhatja az uniós jog megsértésével okozott károkért fennálló szerződésen kívüli felelősségre vonatkozó feltételek és a 94/19 irányelv 7. cikkének (6) bekezdése alapján?”

A Bíróság előtti eljárás

- 47 A Bíróság elnöke a 2018. szeptember 18-i határozatával a jelen eljárást a C-571/16. sz. ügyben hozandó ítélet kihirdetéséig felfüggesztette. A 2018. október 4-i Kantarev ítélet (C-571/16, EU:C:2018:807) kihirdetését követően a Bíróság azt a kérdést intézte a kérdést előterjesztő bírósághoz, hogy fenn kívánja-e tartani a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet.
- 48 2018. november 9-i végzésével a kérdést előterjesztő bíróság arról tájékoztatta a Bíróságot, hogy fenntartja az előzetes döntéshozatal iránti kérelmét, mivel a 2018. október 4-i Kantarev ítélet (C-571/16, EU:C:2018:807) álláspontja szerint nem válaszolt a jelen ügyben felmerült valamennyi kérdésre.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A harmadik kérdés a) pontjáról

- 49 Harmadik kérdésének a) pontjával, amelyet elsőként kell megvizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 94/19 irányelv 7. cikkének (6) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a betétes e rendelkezésben előírt kártérítéshez való joga kizárólag az e betétes befagyasztott betéteinek ezen irányelv 7. cikkének (1a) bekezdésében meghatározott összeg erejéig a betétbiztosítási rendszer által történő kifizetésére terjed ki, vagy annak 7. cikkének (6) bekezdése az említett betétes javára olyan kár megtérítéséhez való jogot is teremt, amely az összevont betétei biztosított összegének a késedelmes kifizetéséből vagy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok azon hitelintézettel szembeni elégtelen felügyeletéből ered, amelynek a betéteit befagyasztották.
- 50 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a 94/19 irányelv 7. cikke (6) bekezdésének szövege, amely előírja a tagállamok számára annak biztosítását, hogy a „betétes kártalanítási joga” a betétes által a betétbiztosítási rendszer ellen indított eljárás tárgyát képezhesse, önmagában nem teszi lehetővé a kérdést előterjesztő bíróság kérdésének megválaszolását, így szükségesnek bizonyul e rendelkezés összefüggéseinek, valamint az említett irányelv által kitűzött céloknak a figyelembevétele.
- 51 A 94/19 irányelv célja, hogy az Unión belül megvalósítsa a betétesek védelmét a betétbiztosítási rendszerhez tartozó hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztása esetén (2004. október 12-i Paul és társai ítélet, C-222/02, EU:C:2004:606, 26. pont). Annak célja egyszerre a betétesek védelme és a bankrendszer stabilitásának a biztosítása annak elkerülésével, hogy a bankbetéteket nemcsak a nehézségekkel küzdő hitelintézetektől, hanem a jól működő hitelintézetektől is elvonják azt követően, hogy a betétesek bizalma e rendszer épségét illetően megrendült (2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A 94/19 irányelv azonban, amint különösen annak nyolcadik preambulumbekkezdéséből is kitűnik, csak minimális szintű harmonizációt valósít meg a betétbiztosítás területén (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Vervloet és társai ítélet, C-76/15, EU:C:2016:975, 82. pont).
- 52 Ebben az összefüggésben a 94/19 irányelv 3. cikke arra kötelezi a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy területükön egy vagy több betétbiztosítási rendszert vezessenek be és ismerjenek el hivatalosan, és előírja a hitelintézeteknek engedélyt kiadó, hatáskörrel rendelkező hatóságok számára azt a kötelezettséget, hogy a betétbiztosítási rendszerrel együttműködésben biztosítsák, hogy az említett hitelintézetek e rendszer tagjaiként teljesítsék kötelezettségeiket. Annak a betétesek számára való biztosításáról van szó, hogy azon hitelintézet, amelynél a betéteiket elhelyezik, egy betétbiztosítási

rendszerhez tartozzon, így e betétek befagyasztása esetén – különösen az említett irányelv 7. cikkében előírt szabályoknak megfelelően – megőrzik a kártalanításhoz való jogukat (lásd ebben az értelemben: 2004. október 12-i Paul és társai ítélet, C-222/02, EU:C:2004:606, 27–29. pont).

- 53 Ilyen esetben a 94/19 irányelv 7. cikkének (1a) bekezdése értelmében a betétbiztosítási rendszereknek biztosítaniuk kell egy minimális, valamennyi betétes esetében 100 000 eurós fedezeti szintet, amennyiben a szóban forgó betéteket ezen irányelv 2. cikke értelmében nem zárják ki a biztosításból, vagy azokat az említett irányelv 7. cikkének (2) bekezdésével összhangban a tagállamok nem zárják ki a biztosításból, vagy nem részesítik alacsonyabb szintű biztosításban.
- 54 Egyébiránt a 94/19 irányelv 10. cikkének (1) bekezdése értelmében a betétbiztosítási rendszereknek képeseknek kell lenniük arra, hogy a befagyasztott betétek esetén megtérítsék a betétesek megfelelően bizonyított követeléseit attól a naptól számított húsz munkanapon belül, amely napon a hatáskörrel rendelkező hatóságok az ezen irányelv 1. cikkének 3. pontja szerinti, befagyasztásról szóló megállapítást tették.
- 55 Így a 94/19 irányelv által követett célkitűzésekből és annak 7. cikke (6) bekezdésének szövegösszefüggéséből kitűnik, hogy az e rendelkezésben előírt „kártalanításhoz való jog”, amelynek az összegét ezen irányelv 7. cikkének (1a) bekezdése, annak részletes szabályait pedig 10. cikkének (1) bekezdése határozza meg, kizárólag a betétesek megfelelően ellenőrzött követeléseinek a betétbiztosítási rendszer általi kifizetésére terjed ki, amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóságok a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontjának megfelelően megállapították az érintett hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztását.
- 56 A 94/19 irányelv 7. cikke (6) bekezdésének e szigorú értelmezését megerősíti annak (24) preambulumbekzdése, amely pontosítja, hogy ezen irányelv nem eredményezheti azt, hogy a tagállamokat vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságokat terhelje a felelősség a betétesekkel szemben, amennyiben a betéteket vagy a hitelintézeteket garantáló egy vagy több olyan rendszer bevezetését és hivatalos elismerését biztosították, amelyek az említett irányelvben leírt feltételek mellett biztosítják a betétesek kártalanítását vagy védelmét.
- 57 Ebben az összefüggésben a Bíróság már pontosította a 2004. október 12-i Paul és társai ítéletében (C-222/02, EU:C:2004:606, 50. és 51. pont), hogy amennyiben biztosított a betétek befagyasztása esetén a betéteseknek a 94/19 irányelv által előírt kártalanítása, ezen irányelv nem biztosít az uniós jogon alapuló állami felelősséget megalapozó jogok a betéteseknek arra az esetre, ha a betéteiket a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok elégtelen felügyelete következtében fagyasztják be.
- 58 Az alapügy felperese által hivatkozott azon körülmény, hogy az előző pontban hivatkozott ítélet alapjául szolgáló ügyben szereplő hitelintézet a jelen ügyben szóban forgó hitelintézettel ellentétben nem vett részt a betétbiztosítási rendszerben, nem igazolhat eltérő értékelést.
- 59 Egyébiránt, amint a Bíróság már megjegyezte, nem zárható ki, hogy a 94/19 irányelv által előírt betétbiztosítás hatékony érvényesülésének korlátozására kerülhet sor, ha valamely tagállam olyan jelentős kockázatnak teszi ki nemzeti betétbiztosítási rendszerét, amely nem kapcsolódik közvetlenül e rendszer céljához, mint például a hitelintézeteknek a hatáskörrel rendelkező hatóságok általi elégtelen felügyeletéhez kapcsolódó kockázatok. Minél magasabb ugyanis a fedezendő kockázat, annál jobban felhívul a betétbiztosítás, és annál kevésbé képes a betétbiztosítási rendszer – lényegében változatlan eszközök mellett – hozzájárulni az ezen irányelv – jelen ítélet fenti 51. pontjában hivatkozott – kettős céljának megvalósításához (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Vervloet és társai ítélet, C-76/15, EU:C:2016:975, 84. pont).
- 60 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdés a) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 94/19 irányelv 7. cikkének (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a betétes e rendelkezésben előírt kártérítéshez való joga kizárólag az e betétes befagyasztott betéteinek ezen irányelv 7. cikkének

(1a) bekezdésében meghatározott összeg erejéig a betétbiztosítási rendszer általi, azt követően történő kifizetésére terjed ki, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság az említett irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja alapján megállapította az érintett hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztását, így ugyanezen irányelv 7. cikkének (6) bekezdése az említett betétes javára nem teremt olyan kár megtérítéséhez való jogot, amely az összevont betétei biztosított összegének a késedelmes kifizetéséből vagy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok azon hitelintézettel szembeni elégtelen felügyeletéből ered, amelynek a betéteit befagyasztották.

A negyedik kérdésről

- 61 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának a 7. cikkének (6) bekezdésével és 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett i. alpontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy szerződési feltétel, amely szerint az olyan hitelintézetnél elhelyezett betét, amelynek a kifizetéseit felfüggesztették, csak akkor válik esedékessé, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság visszavonta az e hitelintézet számára kiállított banki engedélyt, és azzal a feltétellel, hogy a betétes kifejezetten kérte e betét kifizetését. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi az választ, hogy az uniós jog e rendelkezései vagy más rendelkezései alapján köteles-e ezen nemzeti szabályozás vagy e szerződési feltétel annak érdekében való figyelmen kívül hagyására, hogy az ilyen betét garantált összegének az ezen irányelvben előírt határidőn túli kifizetése által állítólagosan okozott kár megtérítése iránti keresetet elbírálhasson.
- 62 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja alapján a „befagyasztott betét” ezen irányelv értelmében vett fogalma olyan „esedékes és kifizetendő betét[et jelöl], melyet a hitelintézet nem fizetett ki az alkalmazandó jogi és szerződéses feltételek mellett”, amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóságok azt követően, hogy először meggyőződtek arról, hogy az említett hitelintézet elmulasztotta az esedékes és kifizetendő betétek kifizetését, legkésőbb öt munkanapon belül megállapítják, hogy e „hitelintézet [a] pénzügyi körülményeihez közvetlenül kapcsolódó okok miatt az adott időpontban képtelen a betétet visszafizetni, és nem valószínű a későbbi visszafizetés sem”.
- 63 Amint a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontja első bekezdésének a szövegéből kifejezetten kitűnik, valamely esedékes és kifizetendő betét befagyasztásának a megállapítása érdekében szükséges és elegendő feltételnek minősül, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság álláspontja szerint valamely hitelintézet a pénzügyi körülményeihez közvetlenül kapcsolódó okok miatt az adott időpontban képtelen a betétet visszafizetni, és nem valószínű a későbbi visszafizetés sem (2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 49. pont). Egyébiránt a hatáskörrel rendelkező hatóság számára az ilyen megállapítás feltétlen és kellően pontos kötelezettségének teljesítésére előírt legfeljebb ötnapos határidő ezen irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontjának második bekezdése értelmében kötelező határidőnek minősül, anélkül hogy az említett irányelv bármely más rendelkezése előírna ettől való eltérést (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 60. és 100. pont). Így a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontjának szövegéből az következik, hogy az a magánszemélyek számára jogokat keletkeztető feltétlen és kellően pontos kötelezettséget fogalmaz meg, tehát közvetlen hatályú szabályt ír elő (2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 98–104. pont).
- 64 Másodszor, a 94/19 irányelv rendszerében egyrészt a hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztásának a megállapítása, amely megindítja nemzeti betétbiztosítási rendszerek beavatkozásához vezető eljárást, meghatározza e betétek ezen irányelv 7. cikkének megfelelően biztosított összegének a megtérítését. Másrészt ezen irányelv 10. cikke (1) bekezdésének megfelelően e megállapítás azon határidő kezdő időpontja, amelyen belül e megtérítéseket teljesíteni kell, vagyis húsz munkanap (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 72. pont).

- 65 Mivel e megállapítás a hitelintézet objektív pénzügyi helyzetéhez kapcsolódik, és az általános módon az ezen hitelintézetnél elhelyezett összes betétre, nem pedig az annál elhelyezett egyes betétekre vonatkozik, ahhoz, hogy kimondják az ugyanezen hitelintézetnél elhelyezett összes betét befagyasztását, elegendő annak megállapítása, hogy az említett hitelintézet bizonyos betéteket nem fizetett ki, és hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i) alpontjában felsorolt feltételek teljesülnek (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 82. pont), beleértve azon betéteket is, amelyek e megállapítás időpontjában az alkalmazandó jogi és szerződéses feltételek mellett nem voltak esedékesek és kifizetendők, tehát azokat a hitelintézetnek nem kellett kifizetni.
- 66 Amint a főtanácsnok az indítványának 71. pontjában megjegyezte, még ha az arra alkalmazandó jogi és szerződéses feltételek értelmében nem esedékes és nem kifizetendő betétet a hatáskörrel rendelkező hatóság nem is veheti figyelembe a betétek befagyasztásának a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja értelmében vett megállapítása céljából, az ilyen betétet ugyanezen rendelkezés alapján visszafizetendő betétnek kell minősíteni azt követően, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság megállapította az érintett hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztását.
- 67 Ezt az értelmezést megerősíti a 94/19 irányelv által követett, a jelen ítélet 51. pontjában felidézett kettős cél is. Amint ugyanis a főtanácsnok az indítványának 58. pontjában megjegyezte, ha azokat a betéteket, amelyek nem esedékesek és nem kifizetendők abban az időpontban, amikor a hatáskörrel rendelkező hatóság ezen irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja alapján megállapítja a hitelintézetnél elhelyezett bizonyos betétek befagyasztását, nem fedezné az ezen irányelv által előírt betétbiztosítás, az érintett betétesek esetében fennállna annak kockázata, hogy nem tudják visszaszerezni betéteiket, és a pénzügyi rendszer stabilitása meggyengülne, mivel a nyilvánosság elveszítené a betétei biztosításába vetett bizalmat.
- 68 E körülmények között abból, hogy valamely betétbiztosítási rendszer a betéteseknek kifizette a 94/19 irányelv 1. cikkének 3. pontja értelmében még nem esedékes és nem kifizetendő betéteknek megfelelő összegeket, nem vonható le az a következtetés, hogy e rendszer eltért az ezen irányelv 10. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettségtől.
- 69 Ebből következik, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának az ezen irányelv 7. cikkének (6) bekezdésével és 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy azon betét jogosultja, amely az arra alkalmazandó jogi és szerződéses feltételek alapján nem esedékes és nem kifizetendő, érvényesítheti e betétre vonatkozóan a garantált összeg visszafizetéséhez való jogát, amint a hatáskörrel rendelkező hatóság megállapította az érintett hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztását.
- 70 Harmadszor, mivel azt kizárólag a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjában foglalt és a jelen ítélet 62. pontjában felidézett feltételek határozzák meg, a hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztásának megállapítása nem függhet sem az érintett hitelintézet banki működési engedélyének a visszavonásától, sem pedig attól a feltételtől, hogy e betét jogosultja az érintett hitelintézetnél előzetesen eredménytelenül pénzeszközök felvételére irányuló kérelmet nyújtson be (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, a rendelkező rész 1. és 3. pontja). A 94/19 irányelv e rendelkezéseit tehát úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az ilyen követelményeket megállapító vagy azokat előíró szerződéses feltételeket engedélyező nemzeti szabályozás.
- 71 Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint minden esetben, amikor valamely irányelv rendelkezései tartalmukat tekintve feltétlenek és kellően pontosak, azokra a magánszemélyek a nemzeti bíróságok előtt a tagállammal szemben hivatkozhatnak, ha a tagállam elmulasztotta az irányelv határidőn belüli átültetését a nemzeti jogba, vagy azt helytelenül ültette át. Valamely irányelv feltétlen és kellően pontos rendelkezéseire a jogalanyok nem csak valamely tagállammal és annak összes közigazgatási szervével szemben hivatkozhatnak, hanem olyan

szervezetekkel vagy szervekkel szemben is, amelyek különböznek a magánszemélyektől és az állammal azonos megítélés alá esnek, vagy azért, mert a tág értelemben vett állam részét képező közjogi jogi személyek, vagy valamely hatóság vagy az állam felügyelete, illetve ellenőrzése alá tartoznak, vagy egy ilyen hatóság közfeladat ellátásával bízta meg őket és e célból többletjogosultságokkal ruházta fel őket (lásd ebben az értelemben: 2017. október 10-i Farrell ítélet, C-413/15, EU:C:2017:745, 32–34. pont; 2018. március 22-i Anisimoviené és társai ítélet, C-688/15 és C-109/16, EU:C:2018:209, 109. pont).

- 72 Egyébiránt minden olyan nemzeti bíróságnak – amelyhez a hatásköre keretében fordultak – kötelessége, hogy hatáskörénél fogva mellőzze a nemzeti jog mindazon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek ellentétesek az uniós jognak az előtte folyamatban lévő jogvitában közvetlen hatállyal bíró rendelkezésével, anélkül, hogy előzetesen kérelmeznie vagy várnia kellene azok jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítésére (lásd ebben az értelemben: 2018. december 4-i Minister for Justice and Equality és Commissioner of An Garda Síochána ítélet, C-378/17, EU:C:2018:979, 35. pont; 2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 160. és 161. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 73 Következésképpen, mivel – amint a jelen ítélet 63. pontjában szerepel – a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja közvetlen hatállyal bír, az e rendelkezés értelmében vett befagyasztott betét jogosultja által az e betét biztosított összegének a késedelmes visszafizetése által okozott kár megtérítése iránt indított kereset tárgyában eljáró nemzeti bíróságnak az uniós jog elsőbbségének elve alapján el kell tekintenie a nemzeti jog azon rendelkezésétől, amely az említett összeg visszafizetését a jelen ítélet 70. pontjában említett feltételektől teszi függővé.
- 74 Az ilyen kereset keretében a nemzeti bíróság nem vehet figyelembe olyan szerződési feltételt sem, amely a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjával összeegyeztethetetlen nemzeti jogi rendelkezés visszatükrözésére korlátozódik. Amint a főtanácsnok az indítványának 69. pontjában megjegyezte, ha az uniós joggal ellentétes nemzeti jogi rendelkezés tartalmát e szerződési feltételbe foglalják, a nemzeti bíróságnak e feltételre ki kell terjesztenie az e rendelkezés uniós joggal való összeegyeztethetlenségéből adódó következményeket.
- 75 A fenti megfontolásokra tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának a 7. cikkének (6) bekezdésével és 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy szerződési feltétel, amely szerint az olyan hitelintézetnél elhelyezett betét, amelynek a kifizetéseit felfüggesztették, csak akkor válik esedékessé, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság visszavonta az e hitelintézet számára kiállított banki engedélyt, és azzal a feltétellel, hogy a betétes kifejezetten kérte e betét kifizetését. Az uniós jog elsőbbségének elve értelmében bármely olyan nemzeti bíróságnak, amelynél keresetet indítottak az ilyen betét garantált összegének az ezen irányelv 10. cikkének (1) bekezdésében előírt határidőn túl történő visszafizetése által állítólagosan okozott kár megtérítése iránt, e kereset elbírálása céljából mellőznie kell e nemzeti szabályozást vagy szerződési feltételt.

A második kérdéstről

- 76 Második kérdésének első részével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az 1093/2010 rendelet 17. cikkének a (27) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a betétes hivatkozhat az EBH-nak e rendelkezés alapján elfogadott és a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontjának a megsértését megállapító olyan ajánlására, mint az EBA/REC/2014/02 ajánlás, az uniós jog említett megsértése által okozott kár megtérítése iránti kereset alátámasztására, jöllehet az ilyen betétes nem címzettje ezen ajánlásnak.

77 E kérdés második részével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy az EBA/REC/2014/02 ajánlás érvényes-e annyiban, amennyiben egyrészt megállapítja azon uniós jogi rendelkezés megsértését, amely e bíróság szerint e rendelet (27) preambulumbekzdése értelmében nem határoz meg egyértelmű és feltétel nélküli kötelezettséget, másrészt pedig azt a BNB-nek címezték, amely szintén a kérdést előterjesztő bíróság szerint nem áll kapcsolatban a nemzeti betétbiztosítási rendszerrel, és nem minősül az 1093/2010 rendelet 4. cikke 2. pontjának iii. alpontja értelmében vett, hatáskörrel rendelkező hatóságnak.

Az 1093/2010 rendelet 17. cikke (3) bekezdésének az értelmezéséről

78 Az 1093/2010 rendelet 17. cikke (3) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy az EBH a (2) bekezdésében említett vizsgálat megkezdésétől számítva legkésőbb két hónapon belül ajánlást intézhet az érintett hatáskörrel rendelkező hatósághoz, amely határozatban megállapítja az uniós jognak való megfeleléshez szükséges intézkedéseket. Az ilyen ajánlást az EBH által indított vizsgálatot követően fogadják el abban az esetben, amikor a nemzeti hatóságokkal szemben azt kifogásolják, hogy a felügyelet gyakorlása során állítólagosan nem, vagy helytelenül vagy nem kielégítően hajtják végre az uniós jogot, különösen az e rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett aktusokat, köztük a 94/19 irányelvet.

79 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 76. pontjában emlékeztetett, az EBH-nak az 1093/2010 rendelet 17. cikkének (3) bekezdésén alapuló ajánlása az EUMSZ 288. cikk ötödik bekezdésében meghatározott uniós jogi aktusok kategóriájába tartozik, mivel ez utóbbi rendelkezés az ilyen jogi aktusok elfogadására jogosult intézményeket olyan, ösztönzésre és meggyőzésre irányuló jogkörrel kívánta felruházni, amely eltér a kötelező erővel rendelkező jogi aktusok elfogadására vonatkozó jogkörtől (lásd ebben az értelemben: 2018. február 20-i Belgium kontra Bizottság ítélet, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 26. pont).

80 Mindemellett a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy bár az ajánlások nem irányulnak kötelező joghatások kifejtésére, a nemzeti bíróságok kötelesek figyelembe venni azokat az eléjük terjesztett jogvita megoldása érdekében, különösen akkor, ha azok célja kötelező jellegű uniós rendelkezések kiegészítése (lásd ebben az értelemben: 1989. december 13-i Grimaldi ítélet, C-322/88, EU:C:1989:646, 18. pont; 2003. szeptember 11-i Altair Chimica ítélet, C-207/01, EU:C:2003:451, 41. pont; 2016. szeptember 15-i Koninklijke KPN és társai ítélet, C-28/15, EU:C:2016:692, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

81 A fenti megfontolásokra tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés első részére azt a választ kell adni, hogy az 1093/2010 rendelet 17. cikkének a (27) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő jogvita megoldása érdekében figyelembe kell vennie az EBH e rendelkezés alapján elfogadott ajánlását, különösen az uniós jog végrehajtásának olyan elmulasztásából, illetve olyan helytelen vagy nem kielégítő végrehajtásából magánszemélynek okozott kárért fennálló tagállami felelősség megállapítása iránti kereset keretében, amely az ezen ajánlás elfogadásához vezető vizsgálati eljárás alapjául szolgált. Azon magánszemélyeknek, akiket az uniós jog ilyen ajánlásban megállapított megsértése miatt kár ért, még ha annak nem is címzettjei, lehetőségük kell hogy legyen arra, hogy ezen ajánlásra támaszkodjanak annak érdekében, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok előtt elérjék az érintett tagállam uniós jog említett megsértése miatti felelősségének a megállapítását.

Az EBA/REC/2014/02 ajánlás érvényességéről

82 Előljáróban meg kell jegyezni, hogy bár az EUMSZ 263. cikk a megsemmisítés iránti keresetek keretében az ajánlás jellegű jogi aktusok tekintetében kizárja a Bíróság felülvizsgálatát, az EUSZ 19. cikk (3) bekezdésének b) pontjából és az EUMSZ 267. cikk első bekezdésének b) pontjából az

következik, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy előzetes döntéshozatal keretében kivétel nélkül döntsön az uniós intézmények által hozott aktusok érvényességéről és értelmezéséről (lásd ebben az értelemben: 1989. december 13-i Grimaldi ítélet, C-322/88, EU:C:1989:646, 8. pont; 2017. június 13-i Florescu és társai ítélet, C-258/14, EU:C:2017:448, 71. pont; 2018. február 20-i Belgium kontra Bizottság ítélet, C-16/16 P, EU:C:2018:79, 44. pont; 2019. május 14-i M és társai ítélet [A menekült jogállás visszavonása], C-391/16, C-77/17 és C-78/17, EU:C:2019:403, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 83 Ebből következik, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy előzetes döntéshozatal keretében határozzon azon EBA/REC/2014/02 ajánlás érvényességéről, amelyben az EBH arra kérte a BNB-t és az FGVB-t, hogy hozza meg a 94/19 irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket, többek között az ezen irányelv 1. cikke 3. pontja i. alpontja megsértésének a megszüntetése érdekében.
- 84 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, mivel az 1093/2010 rendelet (27) preambulumbekzdésével ellentétben e rendelkezés nem állapít meg egyértelmű és feltétel nélküli kötelezettségeket a tagállamok számára, és nem keletkeztet közvetlenül jogokat a betétesek számára, az EBA/REC/2014/02 ajánlásban nem állapítható meg, hogy az említett rendelkezést megsértették.
- 85 E tekintetben mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy a 94/19 irányelv szerepel az 1093/2010 rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett uniós jogi aktusok között, és ennél fogva e rendelet 17. cikke (1) bekezdésének és (2) bekezdése első albekezdésének megfelelően az EBH vizsgálhatja, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság állítólag elmulasztotta-e végrehajtani, vagy helytelenül vagy nem kielégítően hajtotta-e végre ezen irányelv rendelkezéseit.
- 86 Egyébiránt, amint a jelen ítélet 63. pontjában szerepel, a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja – azon kívül, hogy közvetlen hatállyal bír, és olyan jogok biztosítására irányuló jogszabálynak minősül, amelyek lehetővé teszik a betétesek számára, hogy keresetet indítsanak a betétek e rendelkezés megsértésével késedelmesen történő visszafizetése által okozott kár megtérítése iránt – az 1093/2010 rendelet 4. cikke 2. pontjának iii. alpontja értelmében feltétlen és kellően pontos kötelezettséget ír elő a hatáskörrel rendelkező hatóság számára.
- 87 E körülmények között, amint a főtanácsnok az indítványának 116. pontjában megjegyezte, nem megalapozottak a kérdést előterjesztő bíróságnak az EBA/REC/2014/02 ajánlás érvényességére vonatkozó kétségei a tekintetben, hogy a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja nem ír elő egyértelmű és feltétel nélküli kötelezettségeket.
- 88 Hozzá kell tenni, hogy az 1093/2010 rendelet (27) preambulumbekzdése annyiban, amennyiben kimondja, hogy az e rendelet 17. cikkében előírt mechanizmust „olyan területeken kell alkalmazni, ahol az uniós jog egyértelmű és feltétel nélküli kötelezettségeket határoz meg”, nem értelmezhető úgy, mint amely valamely ajánlás említett rendelet 17. cikkének (3) bekezdése szerinti elfogadását ahhoz a feltételhez köti, hogy ezen ajánlás szükségszerűen olyan uniós jogszabályra vonatkozzon, amely egyértelmű és feltétel nélküli kötelezettségeket határoz meg.
- 89 Ugyanis kizárólag az 1093/2010 rendelet 17. cikkének (6) bekezdése – amint e rendelet (29) preambulumbekzdésében szerepel – köti valamely pénzügyi intézménnyel kapcsolatos egyedi határozat EBH általi elfogadását ahhoz a feltételhez, hogy e határozat az e rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett valamely jogi aktusban foglalt olyan rendelkezésen alapuljon, amely a „pénzügyi intézményekre közvetlenül alkalmazandó”. Ezzel szemben ilyen feltételt nem tartalmaz sem az említett rendeletnek a vizsgálati eljárás megindítására vonatkozó 17. cikkének (1) és (2) bekezdése, sem pedig ugyanezen rendelet 17. cikkének (3) bekezdése, amely valamely ajánlásnak az EBH általi kibocsátására vonatkozik. Így az 1093/2010 rendelet 17. cikkének (2) és (3) bekezdésében az EBH-ra ruházott hatáskörök gyakorlásának kizárólag azokra az esetekre való korlátozása, amelyek az uniós jog egyértelmű és feltétel nélküli rendelkezéseit kérdőjelezzik meg, az ez utóbbi rendelkezésekben elő nem írt további feltétel megállapítását jelentené.

- 90 Márpedig, bár valamely uniós jogi aktus preambuluma pontosíthatja e jogi aktus rendelkezéseinek tartalmát, és olyan értelmezési elemeket szolgáltat, amelyek rávilágítanak az említett jogi aktus alkotójának szándékára, annak nincs kötelező jogi ereje, és arra nem lehet hivatkozni sem az adott jogi aktus rendelkezéseitől való eltérés igazolása, sem e rendelkezéseknek a szövegükkel ellentétes értelmezése céljából (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Puppinc és társai kontra Bizottság ítélet, C-418/18 P, EU:C:2019:1113, 75. és 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 91 A kérdést előterjesztő bíróságnak az EBA/REC/2014/02 ajánlás érvényességével kapcsolatos kétségei egyébiránt arra a körülményre vonatkoznak, hogy azt az FGVB-nek és a BNB-nek címezték, miközben – e bíróság szerint – ezen ajánlás időpontjában a BNB nem állt kapcsolatban a nemzeti betétbiztosítási rendszerrel, és nem minősült az 1093/2010 rendelet 4. cikke 2. pontjának iii. pontja értelmében vett, hatáskörrel rendelkező hatóságnak.
- 92 E rendelkezésből kitűnik, hogy az e rendelet értelmében vett „hatáskörrel rendelkező hatóság[ok]” „a betétbiztosítási rendszerek tekintetében a [94/19] irányelvnek megfelelően a betétbiztosítási rendszereket működtető szervek, vagy amennyiben a betétbiztosítási rendszert egy magántulajdonban álló vállalkozás működteti, az említett irányelvnek megfelelően az e rendszereket felügyelő hatóság”.
- 93 Egyébiránt az említett rendelkezést a 94/19 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésével – amely arra kötelezi az egyes tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a területükön egy vagy több betétbiztosítási rendszert vezessenek be és ismerjenek el hivatalosan –, valamint ezen irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjával – amely mérlegelési mozgásteret hagy a tagállamok számára a betétek befagyasztásának megállapítására hatáskörrel rendelkező hatóság kijelölése tekintetében – összefüggésben kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 99. pont).
- 94 Márpedig, amint a főtanácsnok az indítványának 107. pontjában megjegyezte, a 2018. október 4-i Kantarev ítélet (C-571/16, EU:C:2018:807) alapjául szolgáló ügy keretében megállapították, hogy a BNB az a hatóság, amely a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja értelmében hatáskörrel rendelkezik a betétek befagyasztásának a megállapítására.
- 95 Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság feladata a 2014. október 17-én – abban az időpontban, amikor az EBH az EBA/REC/2014/02 ajánlást a BNB-nek címezte – alkalmazandó bolgár szabályozásra tekintettel annak vizsgálata, hogy ez utóbbi volt-e a 94/19 irányelvnek megfelelően a nemzeti betétbiztosítási rendszer működtetésével vagy adott esetben felügyeletével megbízott szervezet, és különösen, hogy a BNB volt-e ezen irányelv 1. cikke 3. pontjának i) alpontja alapján a betétek befagyasztásának megállapítására hatáskörrel rendelkező hatóság.
- 96 E tekintetben különösen azt kell vizsgálnia, hogy lehet-e ezen rendelkezéssel összhangban értelmezni a hitelintézetekről szóló törvény 36. cikkét, amely hatáskört biztosít a BNB-nek arra, hogy a bank részére kiállított engedélyt kötelezően visszavonja, amennyiben az több mint hét munkanapja nem teljesíti az esedékessé vált pénzügyi kötelezettségvállalásait, abban az esetben, ha a teljesítés ezen elmaradása közvetlenül e bank pénzügyi helyzetéhez kapcsolódik, és ha a BNB valószínűtlennek tartja, hogy az elfogadható határidőn belül teljesíti e pénzügyi kötelezettségvállalásait, így a visszavonásáról szóló e határozatot az ilyen megállapítástól számított öt munkanapon belül meg kell hozni.
- 97 Mindenesetre a betétek 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja értelmében vett befagyasztása megállapításának elmulasztása az uniós jog kellően súlyos megsértésének minősülhet, és lehetővé teheti valamely tagállam uniós jog megsértése miatti felelősségének a megállapítását (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 115. pont).

- 98 Kétségtelen, hogy az EBA/REC/2014/02 ajánlásban az EBH megállapította, hogy a KTB betéteinek a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja értelmében vett befagyasztását megállapító kifejezett aktus hiányában a BNB által hozott, a KTB különleges felügyelet alá helyezéséről és annak kötelezettségeinek a felfüggesztéséről szóló határozat ilyen megállapításnak tekinthető.
- 99 Mindazonáltal, amint a Bíróság már kimondta, a betétek befagyasztását a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság kifejezett jogi aktusával kell megállapítani, és nem vezethető le a nemzeti hatóságok más olyan jogi aktusaiból, mint azon bank különleges felügyelet alá vonásából, amelynek a betéteit befagyasztották (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 73. és 77. pont).
- 100 Ebből következik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az alapjogvita eldöntése érdekében nem támaszkodhat a Bíróság által értelmezett 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontjával ellentétes azon előfeltevésre, amely szerint a BNB-nek a KTB különleges felügyelet alá helyezéséről és annak kötelezettségeinek a felfüggesztéséről szóló határozata a KTB betétei befagyasztása megállapításának tekinthető.
- 101 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdés második részére azt a választ kell adni, hogy az EBA/REC/2014/02 ajánlás érvénytelen annyiban, amennyiben abban a BNB-nek a KTB különleges felügyelet alá helyezéséről és annak kötelezettségeinek a felfüggesztéséről szóló határozatát a betétek 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja értelmében vett befagyasztása megállapításának tekintették.

A harmadik kérdés b) pontjáról

- 102 Harmadik kérdésének b) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2001/24 irányelv 2. cikkének a Charta 17. cikkének (1) bekezdésével és 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett hetedik francia bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a kifizetések felfüggesztésére irányuló olyan intézkedés, amelyet valamely nemzeti központi bank valamely hitelintézet reorganizációja céljából felügyeleti intézkedésként alkalmaz, e hitelintézet betéteseinek a tulajdonhoz való jogába való olyan indokolatlan és aránytalan beavatkozásnak minősül, amely megalapozhatja az uniós jog ilyen megsértésével e betétesek számára okozott károk megtérítéséhez való jogot akkor is, ha az ezen intézkedéssel érintett időszakra szerződéses kamatokot alkalmaztak, és a biztosított összeget meghaladó betétek kamatokkal együtt behajthatók a nemzeti jogban megállapított általános fizetéseképtelenségi eljárásban.
- 103 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2001/24 irányelv, amint annak (6) preambulumbekkezdéséből kitűnik, az egyes tagállamok által az általuk engedélyezett hitelintézetek működőképességének helyreállítása érdekében hozott intézkedések kölcsönös elismerési rendszerét hozza létre anélkül, hogy az e területre vonatkozó nemzeti jogszabályok harmonizálására irányulna (lásd ebben az értelemben: 2013. október 24-i LBI ítélet, C-85/12, EU:C:2013:697, 22. pont; 2016. július 19-i Kotnik és társai ítélet, C-526/14, EU:C:2016:570, 104. pont).
- 104 Ezenkívül a BNB állításával ellentétben a 2001/24 irányelv alkalmazható valamely tagállam tisztán belső helyzetére. Ugyanis, amint ezen irányelv 1. cikkének a (2) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésének a szövegéből magából kitűnik, ezen irányelvet a hitelintézetekre – különösen azokban az esetekben, amikor a létesítő okirat szerinti tagállamtól eltérő tagállamban rendelkeznek fiókteleppel –, valamint ugyanezekre a fióktelepekre kell alkalmazni. Egyébiránt, még ha a 2001/24 irányelv kifejezetten olyan helyzet szabályozására is irányul, amely a más tagállamokban fiókteleppel rendelkező hitelintézetnél felmerülő nehézségek esetén fordulhat elő, semmi nem utal arra, hogy az irányelv által előírt reorganizációs intézkedéseket kizárólag ilyen határokon átnyúló helyzetre kellene alkalmazni.

- 105 A 2001/24 irányelv 2. cikkének hetedik francia bekezdése értelmében ezen irányelv értelmében reorganizációs intézkedéseknek kell tekinteni azokat az intézkedéseket, amelyek egyrészt a hitelintézet pénzügyi helyzetének megőrzését vagy helyreállítását célozzák, másrészt pedig érinthetik harmadik személyek korábban fennálló jogait. A kifizetések felfüggesztésére irányuló intézkedéseket különösen ilyen „reorganizációs intézkedéseknek” kell tekinteni, feltéve többek között – amint ezen irányelv (6) preambulumbekzdéséből és 3. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik –, hogy azokat közigazgatási vagy igazságügyi hatóság fogadja el (lásd ebben az értelemben: 2016. július 19-i Kotnik és társai ítélet, C-526/14, EU:C:2016:570, 110. pont).
- 106 Ezenkívül, mivel a 2001/24 irányelv 2. cikkének hetedik francia bekezdése értelmében vett, kifizetések felfüggesztésére irányuló ilyen intézkedéseket úgy kell tekinteni, mint amelyek a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jogot hajtják végre, azoknak meg kell felelniük a Chartában elismert alapvető jogoknak, különösen az annak 17. cikkének (1) bekezdésében biztosított, tulajdonhoz való jognak (lásd ebben az értelemben: 2013. február 26-i Åkerberg Fransson ítélet, C-617/10, EU:C:2013:105, 17–19. pont; 2019. június 13-i Moro ítélet, C-646/17, EU:C:2019:489, 66. és 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 107 Mindazonáltal a Charta 17. cikkének (1) bekezdésében biztosított, tulajdonhoz való jog nem abszolút jog, és annak gyakorlása korlátozható, feltéve hogy e korlátozásokat a Charta 52. cikke (1) bekezdésének megfelelően törvény írja elő, és azok tiszteletben tartják e jog lényeges tartalmát, továbbá hogy az arányosság elvére figyelemmel elengedhetetlenek és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálják (lásd ebben az értelemben: 2016. szeptember 20-i Ledra Advertising és társai kontra Bizottság és EKB ítélet, C-8/15 P-C-10/15 P, EU:C:2016:701, 69. és 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 108 Mivel a kifizetések felfüggesztésére irányuló olyan intézkedések, mint amelyekről az alapügyben szó van, a hitelintézet pénzügyi helyzetének megőrzésére vagy helyreállítására irányulnak, azokat úgy kell tekinteni, mint amelyek ténylegesen egy, az Unió által elismert általános érdekű célkitűzést szolgálnak. A pénzügyi szolgáltatások ugyanis központi szerepet játszanak az Unió gazdaságában, mivel a bankok és a hitelintézetek lényeges finanszírozási forrást jelentenek a különböző piacokon tevékenykedő vállalkozások számára. Ráadásul a bankok között gyakori a szoros kapcsolat, és közülük számos bank nemzetközi szinten működik. Ez az oka annak, hogy egy vagy több bank működési zavara gyorsan továbbgyűrűzhet a többi bankra is akár az érintett tagállamban, akár más tagállamokban. Ez pedig negatív átgyűrűző hatásokat fejthet ki a gazdaság más ágazataiban (lásd ebben az értelemben: 2016. július 19-i Kotnik és társai ítélet, C-526/14, EU:C:2016:570, 50. pont; 2016. szeptember 20-i Ledra Advertising és társai kontra Bizottság és EKB ítélet, C-8/15 P-C-10/15 P, EU:C:2016:701, 72. pont).
- 109 A kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy az alapügyet jellemző körülmények összességét figyelembe véve meghatározza, hogy a szóban forgó felügyeleti intézkedések a kitűzött célokra tekintettel olyan aránytalan és megengedhetetlen beavatkozást jelentenek-e, amely sérti az alapeljárás felperese tulajdonhoz való jogának a lényegét, és különösen azt, hogy a KTB betéteseit annak fizetéseképtelensége esetén érő pénzügyi veszteség azonnali kockázatára tekintettel más olyan kevésbé korlátozó intézkedések, mint a kifizetések részleges felfüggesztése vagy a KTB tevékenységeinek részleges korlátozása, lehetővé tették volna-e ugyanezen eredmények elérését.
- 110 Márpedig az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó felügyeleti intézkedéseknek időben korlátozott hatálya volt, és hogy ebben az időszakban a nemzeti jogszabályoknak megfelelően szerződéses kamatok származtak a felfüggesztett pénzügyi kötelezettségvállalásokból. Egyébiránt azon túl, hogy a KTB-nél elhelyezett betétek garantált összegét az FGVB közvetítésével visszafizették az alapeljárás felperesének, a garantált összeget meghaladó betéteinek összege az e bankkal szemben indított fizetéseképtelenségi eljárás keretében továbbra is behajtható.

- 111 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdés b) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2001/24 irányelv 2. cikkének a Charta 17. cikkének (1) bekezdésével és 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett hetedik francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely hitelintézet betéteseinek a tulajdonhoz való jogába való indokolatlan és aránytalan beavatkozásnak minősül a kifizetések felfüggesztésére irányuló olyan intézkedés, amelyet valamely nemzeti központi bank e hitelintézetre annak pénzügyi helyzetének megőrzését vagy helyreállítását célzó reorganizációs intézkedésként alkalmaz, ha nem tartja tiszteletben e jog lényeges tartalmát, és ha az említett hitelintézet fizetési képtelensége esetén a betéteseket érő pénzügyi veszteség azonnali kockázatára tekintettel más kevésbé korlátozó intézkedések lehetővé tették volna ugyanezen eredmények elérését, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

A harmadik kérdés c)–e) pontjáról

- 112 Harmadik kérdésének c), d) és e) pontjával, amelyeket együttesen célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a Bíróság által az uniós jog megsértésével magánszemélyeknek okozott károkért fennálló tagállami felelősség területén megállapított elveket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a magánszemélyeknek az érintett nemzeti hatóság által okozott kár megtérítéséhez való joga először is a kárt okozó jogi aktus vagy mulasztás előzetes megsemmisítésétől, másodsor a kár szándékos jellegétől, harmadszor pedig a magánszemély azon kötelezettségétől függ, hogy szolgáltatson bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a kártérítési kereset megindításának időpontjában tényleges és biztos vagyoni kár áll fenn.
- 113 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon elv, mely szerint az állam felelős az uniós jog neki betudható megsértésével a magánszemélyeknek okozott károkért, szerves része az Unió alapját képező Szerződések rendszerének. A sérelmet szenvedett magánszemélyek három feltétel együttes fennállásakor rendelkeznek kártérítéshez való joggal, nevezetesen, ha a megsértett uniós jogszabály a magánszemélyek számára jogokat keletkeztet, e szabály megsértése kellően súlyos, és fennáll a közvetlen okozati összefüggés e jogsértés és a magánszemélyek által elszenvedett kár között (2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 92. és 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 114 Noha az uniós jog egyáltalán nem zárja ki, hogy az államnak az e jog megsértéséből eredő felelőssége a nemzeti jog alapján kevésbé szigorú feltételek mellett álljon fenn, e joggal ellentétes ugyanakkor további feltételek előírása e tekintetben (2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 120. és 121. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 115 Amint a Bíróság a jelen ítélet 63. pontjában emlékeztetett, a 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja olyan jogszabály, amelynek célja, hogy magánszemélyekre jogokat ruházzon, és amely lehetővé teszi a betéteseknek, hogy a betétek késedelmes visszafizetésével okozott kár megtérítése iránt keresetet indítsanak, miközben az ilyen keresetet elbíráló nemzeti bíróságokra hagyja annak vizsgálatát, hogy először is a betétek befagyasztása e rendelkezésben előírt öt munkanapos határidőn belül történő megállapításának annak ellenére való elmulasztása, hogy teljesültek az említett rendelkezésben egyértelműen felsorolt feltételek, a szóban forgó körülmények között az uniós jog értelmében véve kellően súlyos jogsértésnek minősül-e, másodsor pedig, hogy közvetlen okozati összefüggés áll-e fenn e jogsértés és a betétes által elszenvedett kár között (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 117. pont).
- 116 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy az eljárási autonómia elvének megfelelően, ilyen tárgyú uniós jogi jogszabályok hiányában minden tagállam belső jogrendjének feladata kijelölni a hatáskörrel rendelkező bíróságot és meghatározni a jogalanyok uniós jogból eredő jogai védelmének biztosítását célzó bírósági jogorvoslat eljárási szabályait. Ily módon, amennyiben az állam felelősségének megállapítására vonatkozó feltételek teljesülnek, amit a nemzeti bíróságoknak kell meghatározniuk, az

adott államnak a nemzeti jog felelősségi szabályainak keretei között kell az uniós jog szóban forgó megsértésével magánszemélynek az okozott kár következményeit orvosolnia azzal, hogy az e célból alkalmazandó nemzeti jogszabályok által meghatározott feltételek nem lehetnek kedvezőtlenebbek, mint a nemzeti jog megsértésén alapuló hasonló kérelmekre alkalmazandó feltételek (az egyenértékűség elve), és nem lehetnek olyanok, hogy a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézvé tegyék a kártérítés elérését (a tényleges érvényesülés elve) (2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 122. és 123. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E két elv tiszteletben tartását az érintett rendelkezéseknek a különböző nemzeti hatóságok előtti eljárás egésze során betöltött helyének, valamint alkalmazásának és sajátosságainak figyelembevételével kell megvizsgálni (lásd ebben az értelemben: 2019. szeptember 11-i Călin ítélet, C-676/17, EU:C:2019:700, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 117 Ami konkrétan a tényleges érvényesülés elvét illeti, minden esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézvé teszi-e az uniós jogrend által a magánszemélyekre ruházott jogok gyakorlását, adott esetben figyelembe kell venni a nemzeti bírósági rendszer alapját képező olyan elveket, mint a védelemhez való jog, a jogbiztonság elve és az eljárás szabályszerű lefolytatásának az elve (lásd ebben az értelemben: 1995. december 14-i Peterbroeck ítélet, C-312/93, EU:C:1995:437, 14. pont; 1995. december 14-i van Schijndel és van Veen ítélet, C-430/93 és C-431/93, EU:C:1995:441, 19. pont; 2017. március 15-i Aquino ítélet, C-3/16, EU:C:2017:209, 53. pont; 2019. szeptember 11-i Călin ítélet, C-676/17, EU:C:2019:700, 42. pont).
- 118 Az előterjesztett kérdéseket e megfontolások tükrében kell megvizsgálni.
- 119 A nemzeti jogban előírt azon első eljárási feltételt illetően, amely alapján az uniós jog megsértésével állítólagosan okozott károk megtérítése iránti kereset magánszemély általi benyújtása a kárt okozó jogi aktus vagy mulasztás előzetes megsemmisítésétől függ, a kérdést előterjesztő bíróság pontosítja, hogy az alapügyben ilyen feltétel nem teljesülhet, mivel a BNB által a KTB-vel szemben hozott felügyeleti és reorganizációs intézkedéseknek nem magánszemélyek, különösen nem e hitelintézet betéteseinek voltak a címzettjei, következésképpen azoknak az ilyen intézkedésekkel szemben indított megsemmisítés iránti keresete nem elfogadható.
- 120 Márpedig egy ilyen feltétel rendkívül nehézvé teheti az uniós jog megsértésével okozott károk megtérítésének elérését, amennyiben a gyakorlatban kizárt vagy nagyon korlátozott az e károkat okozó jogi aktus vagy mulasztás megsemmisítése, következésképpen nem észszerű a sérelmet szenvedett személlyel szemben ilyen feltételt előírni (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 143., 146. és 147. pont).
- 121 Ami a nemzeti jogban előírt azon második feltételt illeti, amely a kárt okozó hatóság vagy tisztviselő magatartásának szándékos jellegére vonatkozik, az uniós joggal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyek kártérítéshez való jogát az uniós jog kellően súlyos megsértésén túl e magatartás szándékos jellegén alapuló olyan további feltételtől teszi függővé, mint amely a hitelintézetekről szóló törvény 79. cikkének (8) bekezdéséből következik (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Kantarev ítélet, C-571/16, EU:C:2018:807, 126–128. pont, valamint a rendelkező rész 5. pontjának második francia bekezdése).
- 122 A nemzeti jog által előírt azon harmadik feltételt illetően, amely megköveteli a felperestől, hogy bizonyítsa, hogy a kártérítési kereset benyújtásakor tényleges és biztos kárt szenvedett, emlékeztetni kell arra, hogy a sérelmet szenvedett magánszemélyek azon kötelezettsége, hogy jogilag megkövetelt módon bizonyítsák az uniós jog megsértése miatt elszenvedett kár mértékét, főszabály szerint az állam e károkért fennálló felelőssége megállapításának a feltételét képezi.
- 123 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy az alapeljárás felperese egyértelműen számszerűsítette azokat a károkat, amelyeket állítása szerint az uniós jog BNB-nek betudható megsértései következtében elszenvedett. Így első kereseti kérelmében a felperes 8627,96 BGN-re

(hozzávetőleg 4400 euró) becsülte a KTB-nél elhelyezett betéteinek garantált összege után járó törvényes kamatok címén az e bank fizetéseképtelenségének kezdetétől azon időpontig terjedő időszakban elszenvedett kárát, amikor a betéteinek garantált összegeit visszafizették számára. Második kereseti kérelmében az alapeljárás felperese 44 070,90 BGN-re (hozzávetőleg 22 500 euró) becsülte a garantált összeg felső határát meghaladó betéteinek összege címén elszenvedett kárát.

- 124 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az alapeljárás felperesének második kereseti kérelme nem tényleges és biztos kárra, hanem olyan kárra vonatkozik, amely még nem valósult meg, mivel még nem zárult le az a fizetéseképtelenségi eljárás, amelynek keretében az alapeljárás felperese számára visszafizethetik a betétei garantált összegét meghaladó összegeket. Ugyanakkor, bár ezt a körülményt figyelembe kell venni az alapeljárásban indított kereset érdemi vizsgálata során, az nem releváns e kereset elfogadhatósága szempontjából.
- 125 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy mivel az uniós jog megsértésével magánszemélyeknek okozott károk megtérítésének az elszenvedett sérelem kiegyenlítésének kell megfelelnie úgy, hogy biztosítani lehessen a magánszemélyek jogainak hatékony védelmét (1996. március 5-i *Brasserie du pêcheur* és *Factortame* ítélet, C-46/93 és C-48/93, EU:C:1996:79, 82. pont; 2019. július 29-i *Hochtief Solutions Magyarországi Fióktelepe* ítélet, C-620/17, EU:C:2019:630, 46. pont), a nemzeti bíróságoknak biztosítaniuk kell azt, hogy az uniós jogrend által biztosított jogok védelme ne járjon a jogosultak jogalap nélküli gazdagodásával (lásd ebben az értelemben: 2006. július 13-i *Manfredi és társai* ítélet, C-295/04–C-298/04, EU:C:2006:461, 94. pont).
- 126 Mindazonáltal emlékeztetni kell arra is, hogy az uniós jog megsértésével magánszemélyeknek okozott károk megtérítéséhez való jog hatékony védelmének lehetővé kell tennie az azonnali és kellő bizonyossággal előre látható károkra alapított, felelősség megállapítása iránti keresetet, még akkor is, ha a kár még nem számszerűsíthető pontosan (lásd analógia útján: 1976. június 2-i *Kampffmeyer és társai kontra EGK* ítélet, 56/74–60/74, EU:C:1976:78, 6. pont).
- 127 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdés c)–e) pontjára azt a választ kell adni, hogy az uniós jogot, különösen az uniós jog megsértésével magánszemélyeknek okozott károkért fennálló tagállami felelősség elvét, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy:
- azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyeknek az uniós jog megsértése következtében elszenvedett károk megtérítéséhez való jogát a kárt okozó közigazgatási jogi aktus vagy közigazgatási mulasztás előzetes megsemmisítésétől teszi függővé, feltéve hogy e megsemmisítés – még ha az a nemzeti jog megsértésén alapuló hasonló kérelmek esetében szükséges is – gyakorlatilag nincs kizárva vagy nem nagyon korlátozott;
  - azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyeknek az uniós jog megsértése következtében elszenvedett károk megtérítéséhez való jogát a szóban forgó nemzeti hatóság által okozott kár szándékos jellegére vonatkozó feltételhez köti;
  - azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyeknek az uniós jog megsértése következtében elszenvedett károk megtérítéséhez való jogát a keresetindítás időpontjában fennálló tényleges és biztos kár bizonyítására vonatkozó feltételhez köti, amennyiben e feltétel egyrészt nem kedvezőtlenebb, mint a nemzeti jog megsértésén alapuló hasonló kérelmekre alkalmazandó feltételek, másrészt pedig az ilyen jog gyakorlását a konkrét eset sajátosságaira tekintettel nem teheti lehetetlenné vagy rendkívül nehézé.

Az első kérdésről

- 128 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell-e értelmezni, hogy arra kötelezik az olyan kártérítési kereset elbíráló bíróságot, amely formálisan az állam közigazgatási tevékenységből eredő károkért fennálló felelősségére vonatkozó nemzeti jogi rendelkezésen alapul, azonban amelynek az alátámasztására az uniós jog ilyen tevékenység következtében való megsértésére alapított jogalapokra hivatkoznak, hogy e keresetet hivatalból olyanak minősítse, mint amely a tagállamok EUMSZ 4. cikk (3) bekezdéséből eredő kötelezettségei teljesítésének az elmulasztásán alapul.
- 129 A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben pontosítja, hogy a Graždanski protsesualen kodeks (polgári perrendtartás) alapján indított, az állam igazságszolgáltatási tevékenységből eredő felelősségének a megállapítása iránti kereset keretében a hatáskörrel rendelkező bíróságnak a kereset alapjául szolgáló körülményeket figyelembe véve hivatalból kell minősítenie az ilyen keresetet. Ezzel szemben az APK alapján indított olyan kártérítési kereset keretében, mint amelyről az alapügyben szó van, a hatáskörrel rendelkező bíróság hivatalból nem minősítheti az ilyen keresetet, és így adott esetben hivatalból nem alkalmazhatja az uniós jogot.
- 130 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a jogalanyoknak olyan bírói jogorvoslati lehetőséggel kell rendelkezniük, amely lehetővé teszi számukra az uniós jog által számukra biztosított jogok védelmét (lásd ebben az értelemben: 2020. május 14-i Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság ítélet, C-924/19 PPU és C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 142–144. pont), különösen a kártérítéshez való jog védelmét, amely közvetlenül az uniós jogon alapul, amennyiben az állami felelősség megállapítására vonatkozó, a jelen ítélet 113. pontjában felidézett feltételek teljesülnek.
- 131 Amint arra a Bíróság a jelen ítélet 116. pontjában emlékeztetett, vonatkozó uniós jogi szabályozás hiányában a kereset jogi minősítésének kérdése – az eljárási autonómia elve alapján – az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvének tiszteletben tartása mellett az egyes tagállamok belső jogába tartozik.
- 132 Egyrészt, ami az egyenértékűség elvét illeti, nincs jelentősége annak, hogy a nemzeti jog értelmében az állam közigazgatási tevékenységből eredő károkért fennálló felelősségének a megállapítására irányuló, az APK alapján indított kereset tárgyában eljáró bíróság a kereset alapjául szolgáló körülményeket figyelembe véve hivatalból nem minősítheti e keresetet, miközben a polgári perrendtartás alapján indított, az állam igazságszolgáltatási tevékenységből eredő felelősségének a megállapítása iránti kereset tárgyában eljáró bíróság köteles ilyen minősítést végezni.
- 133 Az egyenértékűség elve ugyanis azt jelenti, hogy a nemzeti jog megsértésén alapuló kereseteket azonos módon kezeljék az uniós jog megsértésén alapuló hasonló keresetekkel, nem pedig azt, hogy a különböző jellegű peres eljárásokra – amint az alapügyben egyrészt a polgári peres eljárás, másrészt pedig a közigazgatási peres eljárás – alkalmazandó nemzeti eljárási szabályok egyenértékűek legyenek (lásd ebben az értelemben: 2015. október 6-i Tár Altunia ítélet, C-69/14, EU:C:2015:662, 34. pont).
- 134 Másrészt, a jelen ítélet 117. pontjában felidézett tényleges érvényesülés elve a nemzeti jog értelmében nem kötelezi a magánszemélyeknek az uniós jog megsértése következtében okozott károkért való állami felelősség megállapítása iránti keresetet elbíráló bíróságot arra, hogy e keresetet hivatalból az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésére alapított keresetnek minősítse, amennyiben a nemzeti jog egyetlen rendelkezése sem akadályozza meg e bíróságot abban, hogy megvizsgálja a kereset alátámasztására felhozott, az uniós jog megsértésére alapított jogalapokat. Az ezzel ellentétes megoldás ugyanis lehetetlenné tenné vagy rendkívül megnehezítené a sérelmet szenvedett személyek számára, hogy az uniós jogon alapuló, kártérítéshez való jogukat gyakorolják.

- 135 Ezen értelmezést nem kérdőjelezi meg a Bíróság azon ítélkezési gyakorlata, miszerint a tényleges érvényesülés elve főszabály szerint nem írja elő a nemzeti bíróságok számára, hogy hivatalból uniós rendelkezések megsértésére alapított jogalapot hozzanak fel, amennyiben e jogalap vizsgálatával túllépnék a felek által körülhatárolt jogvita kereteit, és más tényeket és körülményeket vennének alapul, mint amelyekre az említett rendelkezések alkalmazásában érdekelt fél a kérelmét alapította (1995. december 14-i van Schijndel és van Veen ítélet, C-430/93 és C-431/93, EU:C:1995:441, 22. pont; 2007. június 7-i van der Weerd és társai ítélet, C-222/05–C-225/05, EU:C:2007:318, 36. és 41. pont; 2017. április 26-i Farkas ítélet, C-564/15, EU:C:2017:302, 32. pont.).
- 136 Amennyiben ugyanis a felperes az állam felelősségének megállapítása érdekében ténylegesen az uniós jog megsértésén alapuló jogalpra hivatkozott, e jogalpnak a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság általi vizsgálata rendes körülmények között nem kötelezi őt arra, hogy túllépi a jogvitának az e fél által körülhatárolt keretein.
- 137 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy az olyan kártérítési keresetet elbíráló bíróságot, amely formálisan az állam közigazgatási tevékenységből eredő károkért fennálló felelősségére vonatkozó nemzeti jogi rendelkezésen alapul, azonban amelynek az alátámasztására az uniós jog ilyen tevékenység következtében való megsértésére alapított jogalpokra hivatkoznak, nem kötelezik arra, hogy e keresetet hivatalból az EUMSZ 4. cikk (3) bekezdésére alapított keresetnek minősítse, amennyiben a nemzeti jog alkalmazandó rendelkezései nem akadályozzák meg e bíróságot abban, hogy megvizsgálja az e kereset alátámasztására felhozott, az uniós jog megsértésére alapított jogalpokat.

A költségekről

- 138 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2009. március 11-i 2009/14/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvvel módosított, a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 1994. május 30-i 94/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikkének (6) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a betétes e rendelkezésben előírt kártérítéshez való joga kizárólag az e betétes befagyasztott betéteinek a 2009/14 irányelvvvel módosított ezen irányelv 7. cikkének (1a) bekezdésében meghatározott összeg erejéig a betétbiztosítási rendszer általi, azt követően történő kifizetésére terjed ki, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság a 2009/14 irányelvvvel módosított említett irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja alapján megállapította az érintett hitelintézetnél elhelyezett betétek befagyasztását, így a 2009/14 irányelvvvel módosított ugyanezen irányelv 7. cikkének (6) bekezdése az említett betétes javára nem teremt olyan kár megtérítéséhez való jogot, amely az összevont betétei biztosított összegének a késedelmes kifizetéséből vagy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok azon hitelintézettel szembeni elégtelen felügyeletéből ered, amelynek a betéteit befagyasztották.
- 2) A 2009/14 irányelvvvel módosított 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának a 7. cikkének (6) bekezdésével és 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett i. alpontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy szerződési feltétel, amely szerint az olyan hitelintézetnél elhelyezett betét, amelynek a kifizetéseit felfüggesztették, csak akkor válik esedékessé, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság visszavonta az e hitelintézet számára kiállított banki engedélyt, és azzal a feltétellel, hogy a betétes kifejezetten kérte e betét kifizetését. Az uniós jog elsőbbségének elve értelmében bármely

olyan nemzeti bíróságnak, amelynél keresetet indítottak az ilyen betét garantált összegének a 2009/14 irányelvvel módosított ezen irányelv 10. cikkének (1) bekezdésében előírt határidőn túl történő visszafizetése által állítólagosan okozott kár megtérítése iránt, e kereset elbírálása céljából mellőznie kell e nemzeti szabályozást vagy szerződési feltételt.

- 3) Az európai felügyeleti hatóság (Európai Bankhatóság) létrehozásáról, a 716/2009/EK határozat módosításáról és a 2009/78/EK bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. november 24-i 1093/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 17. cikkének az e rendelet (27) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő jogvita megoldása érdekében figyelembe kell vennie az Európai Bankhatóság e rendelkezés alapján elfogadott ajánlását, különösen az uniós jog végrehajtásának olyan elmulasztásából, illetve olyan helytelen vagy nem kielégítő végrehajtásából magánszemélynek okozott kárért fennálló tagállami felelősség megállapítása iránti kereset keretében, amely az ezen ajánlás elfogadásához vezető vizsgálati eljárás alapjául szolgált. Azon magánszemélyeknek, akiket az uniós jog ilyen ajánlásban megállapított megsértése miatt kár ért, még ha annak nem is címzettjei, lehetőségük kell hogy legyen arra, hogy ezen ajánlásra támaszkodjanak annak érdekében, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok előtt elérjék az érintett tagállam uniós jog említett megsértése miatti felelősségének a megállapítását.

Az Európai Bankhatóságnak a Balgarska Narodna Banka (bolgár nemzeti bank) és a Fond za garantirane na vlogovete v bankite (betétbiztosítási alap) részére címzett, a 94/19/EK irányelvnek való megfeleléshez szükséges intézkedésekről szóló, 2014. október 17-i EBA/REC/2014/02 ajánlása érvénytelen annyiban, amennyiben abban a Balgarska Narodna Bankának (bolgár nemzeti bank) a Korporativna trgovska banka AD különleges felügyelet alá helyezéséről és annak kötelezettségeinek a felfüggesztéséről szóló határozatát a betétek 2009/14 irányelvvel módosított 94/19 irányelv 1. cikke 3. pontjának i. alpontja értelmében vett befagyasztása megállapításának tekintették.

- 4) A hitelintézetek reorganizációjáról és felszámolásáról szóló, 2001. április 4-i 2001/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartája 17. cikkének (1) bekezdésével és 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett hetedik francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely hitelintézet betéteseinek a tulajdonhoz való jogába való indokolatlan és aránytalan beavatkozásnak minősül a kifizetések felfüggesztésére irányuló olyan intézkedés, amelyet valamely nemzeti központi bank e hitelintézetre annak pénzügyi helyzetének megőrzését vagy helyreállítását célzó reorganizációs intézkedésként alkalmaz, ha nem tartja tiszteletben e jog lényeges tartalmát, és ha az említett hitelintézet fizetéseket illetően a betéteseket érő pénzügyi veszteség azonnali kockázatára tekintettel más kevésbé korlátozó intézkedések lehetővé tették volna ugyanezen eredmények elérését, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.
- 5) Az uniós jogot, különösen az uniós jog megsértésével magánszemélyeknek okozott károkért fennálló tagállami felelősség elvét, valamint az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy:
- azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyeknek az uniós jog megsértése következtében elszenvedett károk megtérítéséhez való jogát a kárt okozó közigazgatási jogi aktus vagy közigazgatási mulasztás előzetes megsemmisítésétől teszi függővé, feltéve hogy e megsemmisítés – még ha az a nemzeti jog megsértésén alapuló hasonló kérelmek esetében szükséges is – gyakorlatilag nincs kizárva vagy nem nagyon korlátozott;

- azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyeknek az uniós jog megsértése következtében elszenvedett károk megtérítéséhez való jogát a szóban forgó nemzeti hatóság által okozott kár szándékos jellegére vonatkozó feltételhez köti;
  - azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyeknek az uniós jog megsértése következtében elszenvedett károk megtérítéséhez való jogát a keresetindítás időpontjában fennálló tényleges és biztos kár bizonyítására vonatkozó feltételhez köti, amennyiben e feltétel egyrészt nem kedvezőtlenebb, mint a nemzeti jog megsértésén alapuló hasonló kérelmekre alkalmazandó feltételek, másrészt pedig az ilyen jog gyakorlását a konkrét eset sajátosságaira tekintettel nem teheti lehetetlenné vagy rendkívül nehézé.
- 6) Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy az olyan kártérítési keresetet elbíráló bíróságot, amely formálisan az állam közigazgatási tevékenységből eredő károkért fennálló felelősségére vonatkozó nemzeti jogi rendelkezésen alapul, azonban amelynek az alátámasztására az uniós jog ilyen tevékenység következtében való megsértésére alapított jogalapokra hivatkoznak, nem kötelezik arra, hogy e keresetet hivatalból az EUMSZ 4. cikk (3) bekezdésére alapított keresetnek minősítse, amennyiben a nemzeti jog alkalmazandó rendelkezései nem akadályozzák meg e bíróságot abban, hogy megvizsgálja az e kereset alátámasztására felhozott, az uniós jog megsértésére alapított jogalapokat.

Aláírások